

Београд, Булевар краља Александра 282
tel: +381 11 30 40 700
fax: +381 11 30 40 699

Рехабилитација пута и пројекат безбедности саобраћаја

Рехабилитација и одржавање на државним путевима I и II категорије у Републици Србији

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ

за

Главни пројекат појачаног одржавања
државног пута IБ реда бр. 35
(старо обележавање М-25),
деоница: Белолјин - Куршумлија - Рударе

Стационажа: km 237 + 881 - km 262 + 052
Дужина: 24.171 km

-Животна средина Категорија Б –

Београд, август 2018.

САДРЖАЈ

УВОД	4
РЕЗИМЕ	5
1. ОПИС ПРОЈЕКТА	17
2. ПОЛИТИКА, ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ОКВИР	21
3. ОЦЕНА ОСНОВНИХ УСЛОВА НА ТРАСИ ТОКОМ ИСТРАЖИВАЊА	23
4. РЕЗИМЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	32
5. ПЛАН УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ	35
А. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ	35
Б. ПЛАН ПРАЋЕЊА УТИЦАЈА	43
С. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПРИМЕНА И ДОГОВОРИ О ИЗВЕШТАВАЊУ	44
6. УКЉУЧИВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА, ОБЈАВЉИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА, КОНСУЛТАЦИЈЕ И УЧЕШЋЕ	48
7. РЕФЕРЕНЦЕ	50
Прилози	51
Прилог I	52
План ублажавања утицаја	52
Прилог II	69
План праћења утицаја	69
Прилог III	92
Законодавство	92
Прилог IV	95
Укључивање заинтересованих страна и извештавање са јавних консултација	95
Прилог V	100
Жалбени механизам	100
Прилог VI	103
Решења надлежних институција	103

СКРАЋЕНИЦЕ И АКРОНИМИ

BoQ	Bill of Quantity	Предмер радова
CEP	Contractor's Environmental Plan	Извођачев План заштите животне средине
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development	Европска Банка за Обнову и Развој
EIA	Environmental Impact Assessment	Процена утицаја на животну средину
EIB	European Investment Bank	Европска Инвестициона Банка
EMP	Environmental Management Plan	План управљања животном средином
ESAP	Environmental and Social Action Plan	Акциони План животне средине и социолошких утицаја
H&S	Health and Safety	Здравље и безбедност
H/SMA	Habitat/Species Management Area	Предео изузетних одлика
IFIs	International Financing Institutions	Међународне Финансијске Институције
INC	Institute for Nature Conservation	Завод за заштиту природе
IPCM	Institute for Protection of Cultural Monuments	Завод за заштиту споменика културе
MoEP	Ministry of Environmental Protection	Министарство заштите животне средине
MoCTI	Ministry of Transport (fmr. Ministry of Construction, Transport and Infrastructure	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
NGO	Non-Governmental Organisation	Невладина организација
OP	Operational Policy	Оперативна политика
PERS	Public Enterprise "Roads of Serbia"	Јавно предузеће „Путеви Србије“
PPE	Personal Protective Equipment	Лична заштитна опрема
PSC	Project Supervision Consultant	Консултант Надзора на Пројекту
RAP	Resettlement Action Plan	
RE	Resident Engineer	Стално запослени инжењер
RRSP	Road Rehabilitation and Safety Project	Пројекат рехабилитације пута и унапређења безбедности саобраћаја
RS	Republic of Serbia	Република Србија
SE	Site Engineer	Инжењер на градилишту
SLMP	Safety Labour Management Plan	План управљања безбедношћу на раду
SSIP	Site Specific Implementation Plan	Извођачев План управљања животном средином
WB	The World Bank Group	Светска Банка

УВОД

План управљања животном средином, урађен је за предложени пројекат појачаног одржавања државног пута IБ реда, бр. 35, деоница Белољин – Куршумлија - Рударе, у циљу очувања животне средине и прибављања докумената у складу са захтевима Међународних финансијских институција које финансирају овај пројекат.

Деоница је дужине 24.121km између стационажа km 237+881 и km 262+052. У складу са смерницама заштите које су издале Међународне Финансијске Институције, пројекат је класификован у Б категорију животне средине, и захтева израду Плана управљања животном средином.

Предлагач пројекта је Влада Републике Србије, преко Министарства Заштите животне средине. Пројекат реализује Јавно предузеће „Путеви Србије“.

Циљ изrade Плана управљања животном средином је да укаже на негативне еколошке утицаје и проблеме управљања у току извођења грађевинских радова, као и неопходне мере ублажавања које Извођач мора да примени. Кључне компоненте Плана управљања животном средином су: План за умањење негативних утицаја на животну средину и План за праћење утицаја на животну средину.

Израда пројекта биће усклађена са српским законодавством, правилницима и уредбама, као и са међународним конвенцијама и смерницама заштите издате од стране Међународних Финансијских Институција.

За предложену деоницу, План управљања животном средином фокусира се на фазу појачаног одржавања и постаће део одговарајућег уговора за реализацију грађевинских радова. Активности везане за редовно одржавања деонице, иако нису у фокусу овог плана, биће укључене у основним цртама како би план био комплетан.

Припрема за израду Плана управљања животном средином обављена је кроз теоријске студије и истраживања на терену, укључујући и консултације са представницима на регионалном нивоу и локалним властима. План управљања животном средином заснован је првенствено на теренском истраживању спроведеном у току октобра 2017. године.

РЕЗИМЕ

Опис пројекта

Пројекат рехабилитације путева и унапређења безбедности саобраћаја, представља прву фазу Владиног Националног Програма Рехабилитације путева од кога се очекује да у периоду 2014-2019 изврши рехабилитацију на дужини од око 1.100 km националних путева, широм земље. Предметна деоница део је Пројекта предвиђеног за појачано одржавање у оквиру четврте године његове имплементације.

Разматрана деоница налази се у Топличком управном округу лоцираном у јужном делу Републике Србије. Деоница припада државном путу IБ реда бр. 35 (стара ознака пута М-25) („Службени Гласник РС“, бр. 93/2015) и представља део саобраћајне везе између граничног прелаза Ђердап (државна граница са Румунијом) и јужне Србије, као и покрајине Косово и Метохија. Деоница Белољин - Куршумлија - Рударе повезује месну заједницу Белољин са општином Куршумлија, као и месном заједницом Рударе. Почетак деонице је на стационажи km 237+881 у чвору 3533, раскрсници државног пута IБ реда бр. 35 и бр. 38 у месту Белољин (Слика 1), а крај деонице на стационажи km 262+052 у чвору 3535, 50 m од раскрснице за Пролом бању (Слика 2).

Слика 1. Почетак деонице

Слика 2. Крај деонице

На деоници Белољин - Куршумлија - Рударе налазе се три потеза која су у претходном периоду реконструисана и на којима треба задржати постојећу коловозну конструкцију без интервенција. Почетак првог реконструисаног потеза дефинисан је у самом чвору 3533 Белољин (почетак предметне деонице), док је крај истог дефинисан на 2.465 km након овог чвора, на стационажи km 240+346 - улаз у насеље Туларе. Почетак другог потеза дефинисан је на стационажи ~km 241+556 (мост преко Бацке реке) па све до уласка на територију општине Куршумлија на стационажи ~km 245+531 (Слика 3). Трећи потез дефинисан је на територији насељеног места Пепељевце (~km 250+741-~km 251+741). Укупна дужина реконструисаних потеза на предметној деоници износи 7.440 km (Слика 4).

Путни потез предвиђен за рехабилитацију L=24 171 м

Слика 3. Шематски приказ деонице предвиђене за појачано одржавање

Слика 4. Приказ реконструисаних потеза на предметној деоници

Пут пролази кроз насељена места: Белогорин, Туларе, Баце, Плочник, Барлово, Ново село, Пепељевац, Кастрат, Висока и Рударе. Од почетка деонице паралелно са трасом протиче река Топлица до стационаже ~km 253+320 где река пресеца трасу пута. У непосредној близини овог моста у реку Топлицу улива се река Косаница која се даље у правцу раста стационаже пружа паралелно са трасом пута пресецајући трасу на два места на стационажама ~km 258+440 и ~km 261+870. Поред поменутих река предметну деоницу пресецају и два мања повремена водотока – Бацка река (~km 241+561) и Војнићки поток (~km 260+312). Од почетка деонице до стационаже ~km 253+280 железничка пруга Ниш - Дольевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре паралелна је са саобраћајницом и налази се са леве стране пута у правцу раста стационаже (Слика 5). На поменутој стационажи пруга пролази испод моста и до стационаже ~km 258+170 (Слика 6) је са десне стране пута. Проласком испод другог моста опет прелази на леву стану пута и тај положај задржава до краја деонице предвиђене за појачано одржавање.

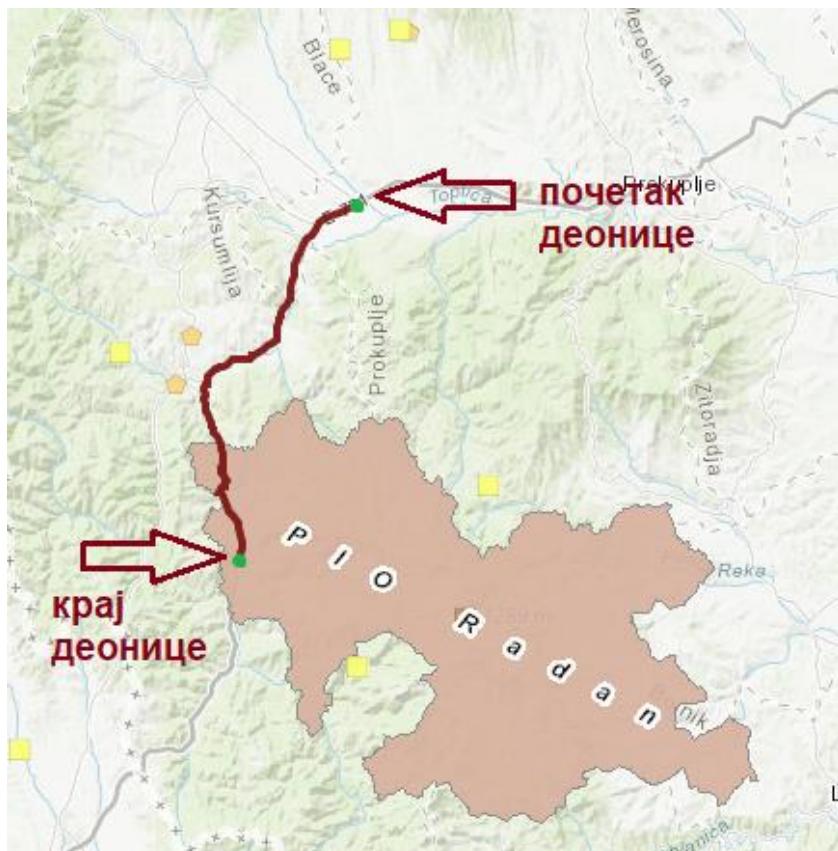

Слика 5. Положај пруге Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре у односу на пут

Слика 6. Укрштај пруге Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре са деоницом пута

Део предметне деонице на којој се врши појачано одржавање, од Високе до Рудара налази се у еколошки значајном подручју - Предео изузетних одлика „Радан“ (од стационаже km 256+880 до km 259+870 и од стационаже km 260+770 до краја деонице) које је саставни део еколошке мреже Републике Србије. Еколошком мрежом на овом простору обухваћено је Одабрано подручје за дневне лептире - PBA 26 (Prime Butterfly Area) (Слика 7).

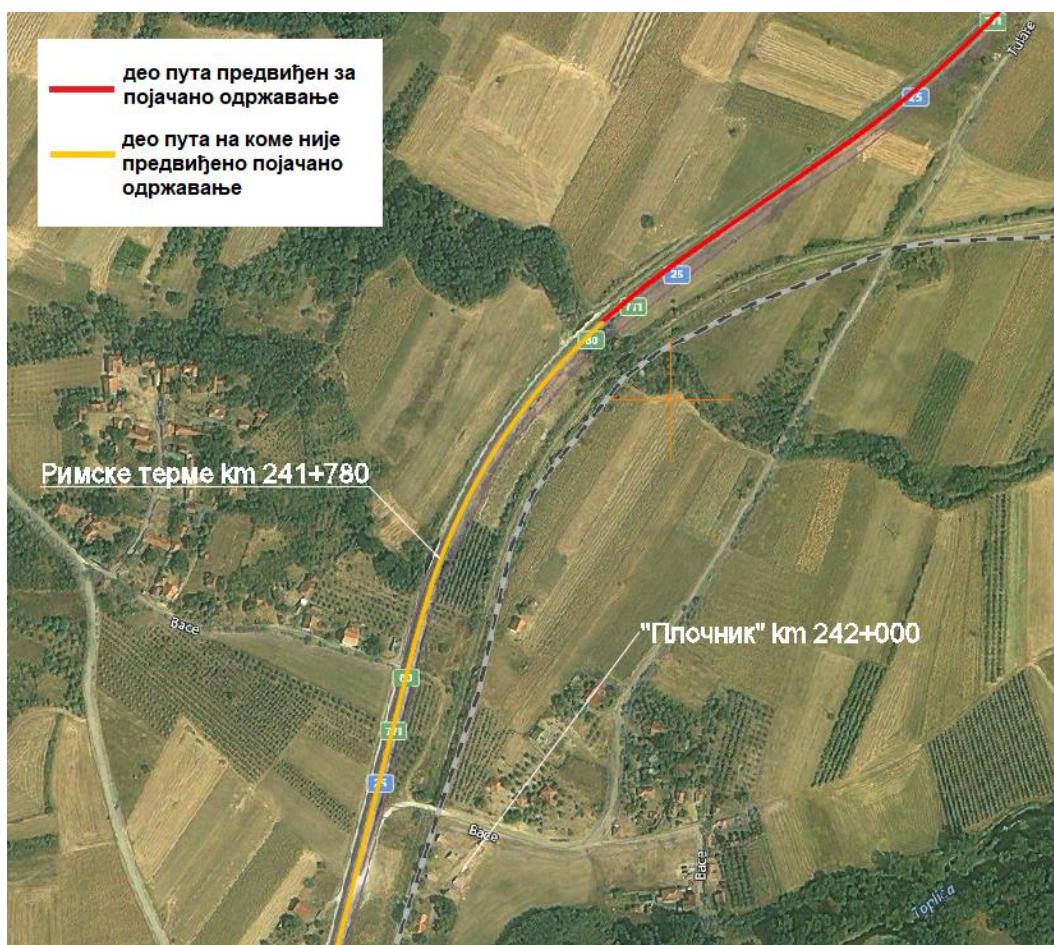

Слика 7. Заштићено подручје на деоници пута Белогњин - Куршумлија - Рударе

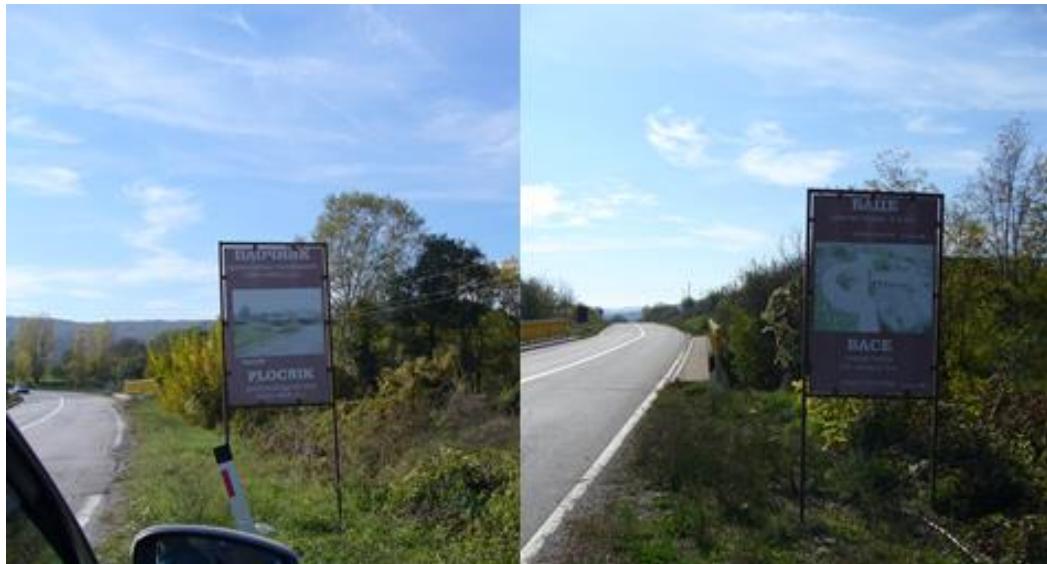
Завод за заштиту споменика културе „Ниш“ је регистровао два непокретна културна добра на деоници Белогњин - Куршумлија - Рударе. Прво непокретно културно добро представља археолошко налазиште „Плочник“ (~km242+000), у оквиру ког се налазе и римске терме (~km 241+780) из 3. в.н.е. Римске терме се налазе уз саму трасу пута, испод надвожњака (Слика 8). Археолошко налазиште „Плочник“ и Римске терме налазе се на делу саобраћајнице који није предвиђен за појачано одржавање (Слике 9 и 10).

Слика 8. Римске терме испод надвожњака

Слика 9. Положај Археолошког налазишта „Плочник“ и Римских терми у односу на пут

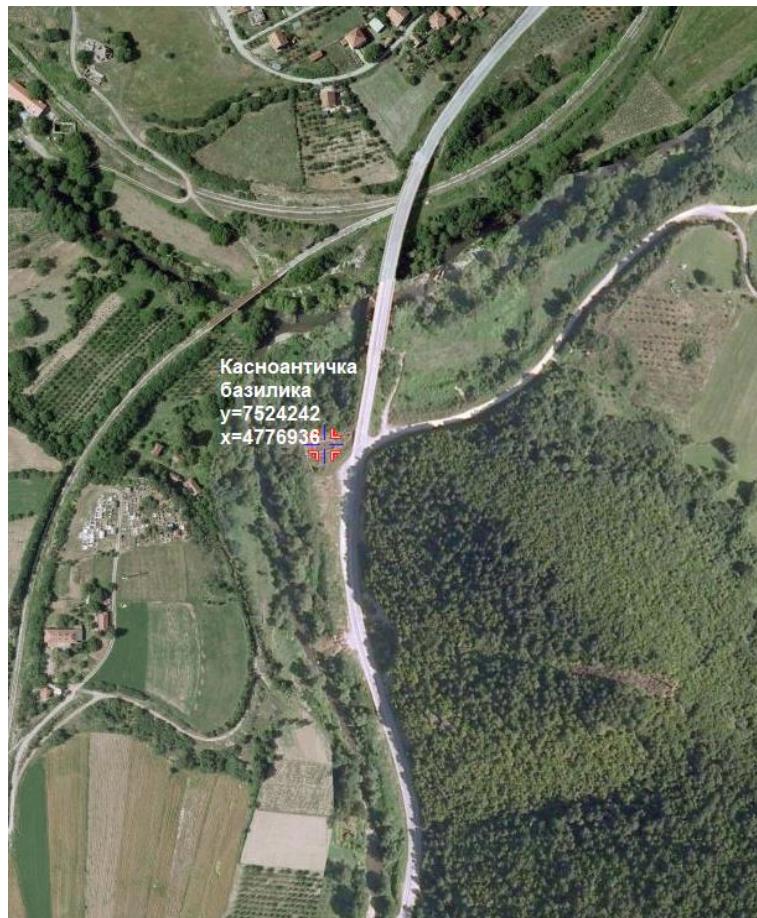

Слика 10. Табле са ознаком за „Плочник“ и Римске терме

Друго непокретно културно добро које се налази уз предметну деоницу јесте „Маркова црква“ – касноантичка базилика код Кастрата у општини Куршумлија (~km 253+461) (Слика 11и Слика 12).

Слика 11. Касноантичка базилика код Кастрата у општини Куршумлија

Слика 12. Координате касноантичке базилике „Маркова црква“

Радови предвиђени овим пројектом, биће реализовани у оквиру путног појаса постојећег пута. Пројектом није предвиђено пресељавање становништва и заузимање површина као што је дефинисано ОП 4.12, као ни дуготрајно ремећење природног окружења, стамбених насеља и активности. Више детаља о овој теми доступно је у Пројекту политике и смерница пресељења.

Политика, правни и административни оквир

Министарство Заштите животне средине је кључна институција у Републици Србији, одговорна за формулисање и спровођење политике заштите животне средине.

Правна регулатива из области заштите животне средине, које је тренутно на снази у Републици Србији, сажето је представљена у Прилогу III.

У Републици Србији, процедура Процене утицаја на животну средину регулисана је Законом о процени утицаја на животну средину, који је у потпуности у складу са Европском Директивом 85/337/ЕЕС. ЈППС упутило је Министарству Заштите животне средине Захтев за мишљење о процени утицаја пројекта на животну средину. На основу добијеног решења (бр. 011-00-349/2017-02 Прилог V – Решења надлежних институција) није потребна израда Студије о процени утицаја на животну средину. На основу решења (бр. 020-749/3 Прилог V – Решења надлежних институција) које је издао Завод за заштиту природе Србије, деоница Белољин - Куршумлија - Рударе једним својим делом се налази у оквиру заштићеног подручја Предео

изузетних одлика „Радан“, који се сврстава у I категорију националног, односно изузетног значаја. Предметни радови могу се реализовати под условима дефинисаним овим решењем, јер је процењено да неће утицати на природне вредности заштићеног подручја. На основу решења (бр. 1125/2 Прилог V – Решења надлежних институција) које је издао Завод за заштиту споменика културе „Ниш“ непосредно на траси пута регистровано је једно археолошко налазиште – „Плочник“ (налази се на потезу који није предвиђен за појачано одржавање) и један споменик културе – „Маркова црква“, касноантичка базилика код Кастрата у општини Куршумлија.

На овом пројекту, примењиваће се и захтеви кредитора који обухватају следеће:

- Оперативна политика (4.01) процене утицаја на животну средину.
- Социјална политика и политика животне средине (2008), Европска Банка за Обнову и Развој.
- Животна средина и социјални принципи и стандарди (2008), Европска Инвестициона Банка.

Европска Банка за Обнову и Развој и Европска Инвестициона Банка захтевају да пројекат буде у складу са законима Републике Србије и стандардима Европске Уније.

Оцена основних услова на траси током истраживања

Непосредно на траси пута Белољин – Куршумлија - Рударе постоји заштићено природно добро Предео изузетних одлика „Радан“. На основу решења које је издао Завод за заштиту природе Србије могу се изводити радови на појачаном одржавању у складу са издатим условима заштите природе. Завод за заштиту споменика културе „Ниш“ је регистровао археолошко налазиште „Плочник“ (налази се на потезу који није предвиђен за појачано одржавање) и споменик културе на „Маркова црква“ на разматраној деоници пута. Инвеститор је дужан да пријави почетак радова Заводу за заштиту споменика културе „Ниш“, као и да у року од 15 дана од дана завршетка радова о томе обавести исти Завод ради прегледа и провере на лицу места да ли су радови изведени у складу са издатим условима.

Током реализације пројекта, неће бити експропријације земљишта, као што је дефинисано оперативном политиком 4.12.

Пут укупне дужине 24,121 km на првих 15,4 km је на већој или мањој удаљености положен уз реку Топлицу до стационаже ~km 253+320 где пут пресеца ток реке Топлице. На истој стационажи река Косаница се улива у реку Топлицу одакле се пут даље пружа уз реку Косаницу, пресецајући њен ток на два места (~km 258+440 и ~km 261+870). Траса пута пресеца и 3 мања водотока, поток у месту Туларе (~km 240+380), Бацку реку (~km 241+561) и Војнићки поток (~km 260+312).

Постојеће стање одводњавања атмосферске воде је слободним разливањем преко банкина, отицањем до ригола, преко косина насыпа до јаркова и уздужно преко ригола и јаркова до пропуста. На основу услова које је издао Завод за заштиту природе Србије, предвиђени су сепаратори масти и уља за

воде које настају спирањем са коловоза посебно на траси пута дуж река, нарочито дуж Топлице и Косанице у циљу њихове заштите од загађења.

На рекама Топлица и Косаница постоје хидролошке станице за мониторинг квалитета површинских вода. На реци Топлица постоје две мерне станице - Дољевац и Пепељевац, а на Косаница једна – Висока. Због природе радова на појачаном одржавању пута и уз изградњу система за одводњавање који је у складу са захтеваним условима Завода за заштиту природе, поменутим водотоковима неће бити под негативним утицајем.

На основу података РХМЗ из 2014. године, на разматраној деоници, река Топлица припада другој до трећој класи, а Косаница другој класи.

Друга класа одговара добром еколошком статусу према класификацији датој у Правилнику којим се прописују параметри еколошког и хемијског статуса за површинске воде ("Службени гласник РС", 74/2011.). Површинске воде које припадају овој класи обезбеђују на основу граничних вредности елемената квалитета услове за функционисање екосистема, живот и заштиту риба (ципринида) и могу се користити у следеће сврхе: снабдевање водом за пиће уз претходни третман филтрацијом и дезинфекцијом, купање и рекреацију, наводњавање, индустријску употребу (процесне и расхладне воде).

Трећа класа одговара умереном еколошком статусу према класификацији датој у Правилнику којим се прописују параметри еколошког и хемијског статуса за површинске воде. Површинске воде које припадају овој класи обезбеђују на основу граничних вредности елемената квалитета услове за живот и заштиту ципринида и могу се користити у следеће сврхе: снабдевање водом за пиће уз претходни третман коагулацијом, флокулацијом, филтрацијом и дезинфекцијом, купање и рекреацију, наводњавање, индустријску употребу (процесне и расхладне воде).

На посматраном подручју нема индустријских објеката који би изазвали повећање нивоа концентрације загађујућих материја у атмосфери.

Постојеће саобраћајно оптерећење (ПГДС) за 2016. годину на деоници Белољин - Куршумлија је 2.670 возила/дан, а на деоници Куршумлија - Рударе 2.033 возила/дан.

На деоници Белољин - Куршумлија - Рударе постоје два линеарна извора буке у виду постојећег пута IБ реда бр. 35 и железничке пруге Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре.

Тачкастих извора буке који би допринели кумулативном утицају нема на предметној деоници.

Резиме утицаја на животну средину

Како последица грађевинских радова, могући су привремени негативни утицаји: прекид саобраћајног тока, смањена безбедност на путу, оштећења на прилазним путевима, прашина, емисија гасова, могуће загађење земљишта и водних ресурса, краткотрајног поремећаја у биоценози, као и привремено ометање у суседним насељима кроз разне оперативне активности. Активности ван грађевинске локације обухватају радове у каменолому, позајмиштима и асфалтним базама, којима ако се не управља правилно, могу изазвати локално негативне утицаје. Простор за смештај

радника и управна зграда могу да буду потенцијални извор привремених негативних утицаја на животну средину.

Оперативном политиком није предвиђено пресељавање локалног становништва.

Када је у питању експлоатација, деоница представља део саобраћајне везе између граничног прелаза Ђердап (државна граница са Румунијом) и јужне Србије, као и покрајине Косово и Метохија. Деоница Белољин - Куршумлија - Рударе повезује месну заједницу Белољин са општином Куршумлија, као и са месном заједницом Рударе и као резултат појачаног одржавања, не очекује се пораст друмског саобраћаја. Утицај потенцијалног повећања брзине возила на предметној деоници решава се у оквиру анализе безбедности саобраћаја, која је саставни део пројекта и која укључује спровођење активних и пасивних мера за контролу брзине возила.

У току извођења радова на појачаном одржавању пута, локално становништво, биће изложено утицају аерозагађења и повећаним нивоима буке.

У току извођења радова на појачаном одржавању пута, као и током коришћења, могући су различити случајеви загађења вода. Отпадне воде које се испуштају током грађевинских радова, могу да угрозе квалитет подземних и површинских вода. У складу са Законом о водама („Сл. гласник РС“ бр. 30/10, 93/12, 101/2016-9), планиране су адекватне мере ублажавања и активности праћења. Што се тиче могућег загађења вода током експлоатације саобраћајнице, она су ограничена само на акцидент. У том случају, како је дефинисано од стране Министарства унутрашњих послова и Закона о водама, примењују се процедуре за деловање у акцидентним ситуацијама.

Правилном применом мера Плана управљања животном средином, као што је то наведено у Прилогу I (План ублажавања утицаја), спречавају се или минимизирају утицаји на биотопе и локално становништво који могу да буду у вези са било којим дугорочним кумулативним негативним ефектима.

План управљања животном средином

Ублажавање могућих негативних утицаја на животну средину, спроводиће се током пројектовања, фазе рехабилитације и током експлоатације саобраћајнице (како је и приказано у Прилогу I, а у оквиру Плана управљања животном средином).

На основну процене, за предложену рехабилитацију пута, закључено је да ће уз правилну примену мера за ублажавање, негативни утицаји бити занемарљиви. План управљања животном средином састоји се из три дела, План ублажавања утицаја (Прилог I), План праћења утицаја (Прилог II) и Укључивање заинтересованих страна и извештавање са јавних консултација (Прилог IV). Пре почетка рада, Извођач ће припремити Извођачев план заштите животне средине. Током рехабилитације, Извођач ће радити у складу са захтевима Извођачевог Плана заштите животне средине (који се заснива на Плану управљања животном средином). Извођачев план животне средине детаљно образлаже како ће се Извођач односити према активностима из одељка рехабилитације Плана управљања животном

средином. Извођач доставља Извођачев план управљања животном средином ЈП „Путеви Србије”, које га одобрава.

Закључци и предложене мере за ублажавање састављени су у виду Плана ублажавања утицаја (Прилог I). Он резимира све предвиђене утицаје на животну средину и њене одговарајуће мере ублажавања током пројектовања, рехабилитације и фазе коришћења. У њему се, такође, указује на актуелне законе и уговорну документацију, приближну локацију, временски оквир, као и одговорност за спровођење и надзор.

Обавеза Извођача је да трошкове спровођења мера за ублажавање утицаја на животну средину укључи у цену укупних трошкова. Извођач је у обавези да обезбеди кратку изјаву којом потврђује да:

- План управљања животном средином укључен је у цену.
- Извођач има квалификовану и искусну особу у свом тиму, која ће бити одговорна за усклађеност између животне средине и Плана управљања животном средином.
- Извођач радова и подизвођачи, раде у складу са националним законима Републике Србије, стандардима Европске Уније и захтевима зајмодавца.

ЈП „Путеви Србије” задужено је за издавање и спровођење казни и пенала за непоштовање уговора.

За предложени пројекат, припремљен је План праћења утицаја (Прилог II). Главни елементи плана су следећи:

- Услови животне средине који се прате и начини на који се контролошу;
- Специфичне области, локације и параметри које треба пратити;
- Важећи стандарди и критеријуми;
- Трајање и учесталост;
- Институционалне одговорности за праћење и надзор.

Занимероване стране - објављивање информација, консултације и учешће јавности

На основу политике заштитних мера Међународних Финансијских Институција, током припреме Плана управљања животном средином одржаће се јавне консултације.

Након јавних консултација овај документ биће допуњен са одговарајућим извештајем.

Резиме јавног увида (јавних консултација)

План управљања животном средином биће дат на увид и одржаће се јавне консултације.

1. ОПИС ПРОЈЕКТА

Пројекат рехабилитације путева и унапређења безбедности саобраћаја, представља прву фазу Владиног Националног Програма Рехабилитације путева од кога се очекује да у периоду 2014-2019, изврши рехабилитацију на дужини од око 1.100 km националних путева, широм земље. Предметна деоница део је Пројекта предвиђеног за појачано одржавање у оквиру четврте године његове имплементације.

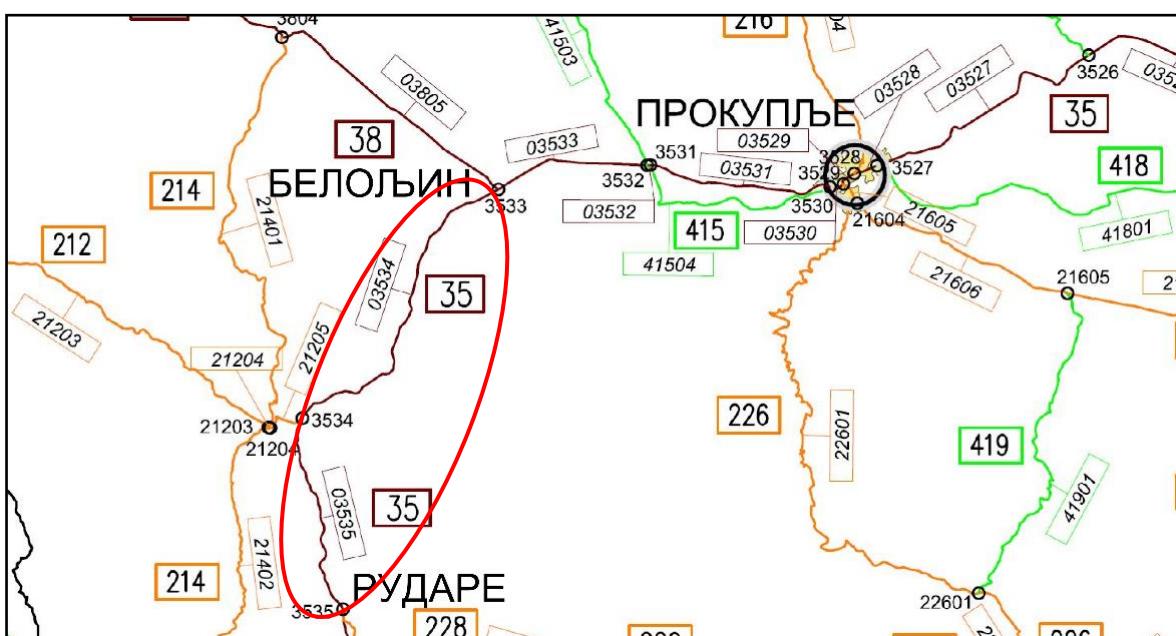
Основни циљ Пројекта (Пројекат рехабилитације путева и унапређење безбедности саобраћаја) је пружање подршке Влади Републике Србије у унапређењу ефикасности и безбедности саобраћаја на мрежи магистралних и регионалних путева и то кроз побољшање једног дела ових путних мрежа, сразмерно повећање примене ефикасних решења у управљању ресурсима путне привреде, кроз институционализацију принципа пројектовања безбедности путева и провера безбедности саобраћаја као и јачањем институционалних капацитета ЈППС.

Опис локације

Разматрана деоница налази се у Топличком управном округу лоцираном у јужном делу Републике Србије.

Деоница припада државном путу IБ реда бр. 35. Све стационаже дате су у складу са новим Референтним системом из децембра 2015.

Главни Пројекат појачаног одржавања ради се на дужини од 24.121 km. На предметној деоници налазе се три потеза која су у претходном периоду реконструисана и која се не обрађују. Почетак деонице дефинисан је на стационажи km 237+881 у чвору 3533, раскрсници државног пута IБ реда бр. 35 и бр. 38 у месту Белољин, а крај деонице на стационажи km 262+052 у чвору 3535, 50 m од раскрснице за Пролом бању (Слика 13).

Дуж деонице налазе се насеља: Белољин, Туларе, Баце, Плочник, Барлово, Ново село, Пепељевац, Куршумлија, Кастрат, Висока и Рударе.

На посматраној деоници постоји пруга Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре.

Траса пута положена је уз реке Топлицу (чији ток пресеца на једном месту) и Косаницу (коју пресеца на два места). Траса пута пресеца и два повремена водотока, Бацку реку и Војнићки поток.

Постојеће стање одводњавања атмосферске воде је слободним разливањем преко банкина, отицањем до ригола, преко косина насыпа до јаркова и уздужно преко ригола и јаркова до пропуста. На основу услова које је издао Завод за заштиту природе Србије, предвиђени су сепаратори masti и уља за воде које настају спирањем са коловоза посебно на траси пута дуж река, нарочито дуж Топлице и Косанице у циљу њихове заштите од загађења.

Постојеће стање система за одводњавање захтева темељно чишћење јаркова и пропуста од нагомиланог отпада и растинја. Што се тиче могућег загађења током експлоатације, она су ограничена само на акциденте. У том случају, како је дефинисано од стране Министарства унутрашњих послова и у Закону о водама, примењују се процедуре за деловање у акцидентним ситуацијама.

Дуж деонице налазе се два стоваришта грађевинског материјала. Са леве стране пута у правцу раста стационаже (~km 252+621) налази се „Мак градња“ (Слика 14), а стовариште Милановић (Слика 15) са десне стране пута (~km 252+661).

Слика 14. „Мак градња“

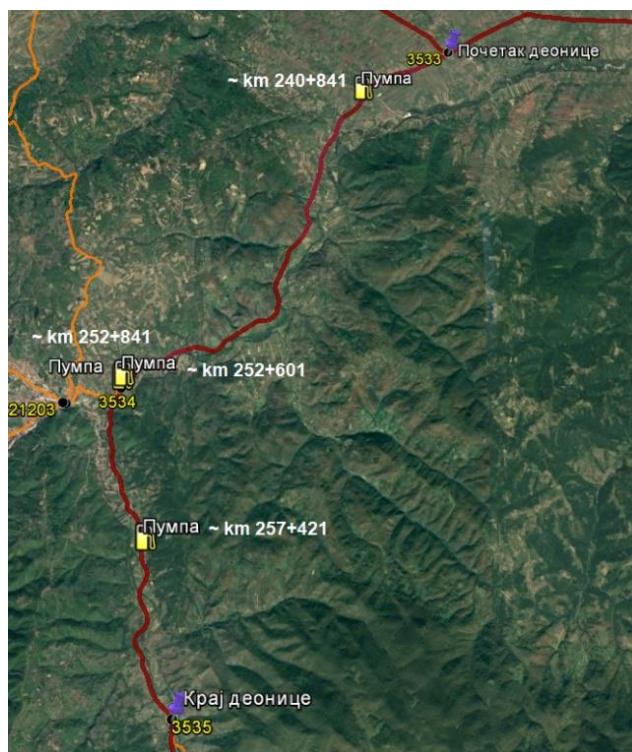
Слика 15. Стовариште „Милановић“

На територији општине Куршумлија простире се ловиште „Косаница“ са седиштем у граду Куршумлији. Овим ловиштем газдује ловачко удружење „Соко“ (Слика 16) и његова укупна ловна површина износи 68.207 ha. Стално гајене врсте дивљачи у ловишту су срна, дивља свиња, зец, фазан и польска јаребица. С обзиром да деоница пута пролази поред територије ловишта „Косаница“, неопходно је поставити знакове упозорења – животиње на путу.

Слика 16. Табла са ознаком Ловачког удружења „Соко“

Предметна деоница пролази кроз више насељених места. Теренским обиласком уочене су четири бензинске пумпе дуж деонице (Слика 17).

Слика 17. Положај пумпи на деоници Белољин - Куршумлија - Рударе

У месту Рударе са десне стране пута у правцу раста стационаже (~km 261+221) налази се мања депонија, неуређена, са великим количином нагомиланог асфалта (Слика 18).

Слика 18. Депонија асфалта поред пута

Опис радова на рехабилитацији

На основу анализе безбедности саобраћаја (пре свега анализе података о типу саобраћајних незгода), као и структуре саобраћајног тока на деловима трасе треба извршити проширење постојећег пута.

На предметној деоници, ван насеља, постојећа ширина коловоза износи претежно око 7 м. У насељима Туларе, Барлово, Пепељевац минимална дозвољена ширина коловоза је 6.0 м. Номинална усвојена ширина саобраћајне траке је $t_v=3.25$ м и ширина ивичне траке $t_{iv}=0.35$ м, што чини укупну ширину коловоза од 7.20 м. Проширење у кривини извршено је за мимоилажење два теретна возила. Пројектована нивелета постављена је тако да се што више прилагоди постојећем стању.

Сви пропусти и мостовски отвори су задовољавајуће капацитивне способности. Једина интервенција са хидротехничког аспекта подразумева чишћење наталоженог материјала у наведеним зонама, како би се остварило несметано отицање.

Одвођење атмосферске воде са коловоза извешће се помоћу барбакана на ивичњацима које би омогућиле да се вода са коловоза одводи у путни канал. Такав вид одводњавања би се применио на местима где је пад коловоза ка ивичњаку и пешачкој стази, а на местима где је пад коловоза од пешачке предвиђено је слободно преливање преко банкине пута. Пречишћавање кишне воде планирано је сепараторима који ће бити постављени на свим местима где се кишне воде испуштају у локалне водотoke како се постојећа биолошка равнотежа истих не би нарушила. Сепарациони системи су предвиђени на следећим стационажама: ~km 240+381, ~km 241+541, ~km 253+361, ~km 258+441, ~km 260+301, ~km 261+861.

Пројекат не захтева пресељење локалног становништва, ново заузимање површина, као ни дуготрајне поремећаје у природном окружењу, насељима и активностима локалног становништва.

2. ПОЛИТИКА, ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ОКВИР

Надлежне институције

Министарство Заштите животне средине је главна институција у Републици Србији одговорна за формулисање и спровођење политике заштите животне средине.

Осталим аспектима управљања заштитом животне средине, а који се односе на пројекте путне рехабилитације, бави се неколико других институција, међу којима су Завод за заштиту природе Републике Србије и Завод за заштиту споменика културе Републике Србије, као и Јавно предузеће "Путеви Србије".

Важеће законодавство Републике Србије

Заштита животне средине у Републици Србији је регулисана кроз неколико националних и подзаконских аката. Актуелни закони из области заштите животне средине, дати су у Прилогу III.

Процедура процене утицаја на животну средину у Републици Србији

У правном систему Републике Србије, процедура процене утицаја на животну средину, регулисана је Законом о процени утицаја на животну средину, који је у потпуности у складу са Европском Директивом EIA - 85/337/EEC. Према томе, процена утицаја на животну средину није потребна за пројекте путне рехабилитације, осим оних деоница које су смештене у оквиру или у близини заштићених природних и културних подручја. Пројектант у име и за рачун ЈППС пробавља услове Завода за заштиту природе Србије и надлежног Завода за заштиту споменика културе под којим се може изводити предметни пројекат. Након тога, Пројектант израђује и доставља ЈППС Захтев за издавање мишљења о потреби процене утицаја на животну средину, заједно са прибављеним условима надлежних институција, како би се ЈППС обратило за мишљење надлежном министарству. У случају да министарство пропише обавезу спровођења поступка процене утицаја на животну средину, пројектант је у обавези да изради и достави ЈППС Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину.

На основу горе наведених критеријума, добијено је мишљење Министарства да овај пројекат не захтева израду Студије о процени утицаја на животну средину (Прилог V).

Битне смернице и налози међународних финансијских институција

Рехабилитацију пута финансирају Међународне финансијске институције, па ће на све радове морати да се примене следећи захтеви зајмодавца:

- Светска Банка: Оперативне смернице ОП 4.01, процена утицаја, која захтева делимичну Студију о процени утицаја на животну средину, као и одговарајући план управљања животном средином за пројекте који припадају категорији Б;
- Европска Банка за обнову и развој: Заштита животне средине и социјалне смернице 2008;
- Европска Инвестициона Банка: Изјава о еколошким и социјалним принципима и стандардима (2008).

Европска Банка за обнову и развој и Европска Инвестициона Банка захтевају да пројекат буде урађен у складу са Законима Републике Србије и стандардима Европске Уније.

Изводи се закључак да за ову врсту инвестиције, према прописима Владе Републике Србије, није предвиђен План управљања животном средином, док према смерницама Светске Банке, за сваку деоницу, захтева се делимична процена утицаја на животну средину и израда Плана управљања животном средином.

3. ОЦЕНА ОСНОВНИХ УСЛОВА НА ТРАСИ ТОКОМ ИСТРАЖИВАЊА

Деоница Белољин - Куршумлија - Рударе у дужини од 24,171 km налази се у Топличком управном округу лоцираном у јужном делу Републике Србије и пролази преко територије општине Прокупље и Куршумлија.

Пут се од Високе до Рудара налази у еколошки значајном подручју - Предео изузетних одлика „Радан“ које је саставни део еколошке мреже Републике Србије.

Завод за заштиту споменика културе „Ниш“ је регистровао два непокретна културна добра на предметној деоници – археолошко налазиште „Плочник“ (на деоници која није предвиђена за рехабилитацију) (~km242+000) у истоименом месту (општина Прокупље) и „Маркова црква“ – касноантичка базилика (~km 253+461) у месту Кастрат (општина Куршумлија).

Природни ресурси и културно наслеђе

Једним делом пут пролази кроз заштићено природно добро (трећа зона заштите), Предео изузетних одлика „Радан“. Законски основ за проглашење је:

- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“ бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка и 14/2016);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“ бр. 102/2010).

Парк природе „Радан“ налази се у јужној Србији и припада Јужном Поморављу у ширем смислу, између горњих токова реке Косанице и Топлице. Средишњи део простора испуњава планински масив Радана по коме читаво подручје природног добра носи назив „Радан“ (Слика 19). Границама Парка обухваћени су делови територија општина: Куршумлија, Бојник, Прокупље, Лебане и Медвеђа. Укупна површина Парка природе износи 41.312,66 ha, на којој су утврђени режими I, II и III степена заштите. Радан је типично бродско-планинско подручје Србије, са елементима субмедитеранских врста и са доминацијом постглацијалних врста. Према Правилнику о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја Парк природе „Радан“ се сврстава у I категорију националног, односно изузетног значаја. Подручје Радан регистровано је као подручје од међународног значаја за очување и заштиту дневних лептира (РВА 26).

Пут улази у предео изузетних одлика „Радан“ на територији места Висока и Рударе.

Завод за заштиту природе Србије проценио је да се планирани радови на појачаном одржавању деонице Белољин – Куршумлија - Рударе могу извести у складу са дефинисаним условима и да неће угрозити основне природне вредности подручја.

Инвеститор је у обавези да по изради пројектне документације исту достави Заводу ради добијања сагласности да је урађена према прописаним условима. Инвеститор је такође дужан да Заводу пријави почетак радова на појачаном одржавању и да у року од 15 дана од дана завршетка радова пријави крај радова.

Слика 19. Парк природе „Радан“

Насеља

Дуж деонице налазе се насеља: Белољин, Туларе, Баце, Плочник, Барлово, Ново село, град Куршумлија, Пепельевац, Кастрат, Висока и Рударе. Нека од ових насеља као што су: Белољин, Баце и Плочник налазе се уз делове саобраћајнице који нису предвиђени за рехабилитацију. Међутим радови на појачаном одржавању имаје утицај и на становништво ових насеља.

Белољин је ратарско-сточарско сеоско насеље збијеног типа, у зони раскрснице путева Куршумлија - Прокупље и Блаце, поред железничке пруге Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре. Белољин припада општини Прокупље и према попису из 2011. године има 485 становника. Насеље има четвороразредну основну школу „Светислав Мирковић“ (Слика 20), здравствену амбуланту, ветеринарску амбуланту, и железничку станицу.

Слика 20. Основна школа „Светислав Мирковић“

Туларе је ратарско-сточарско и воћарско сеоско насеље разбијеног типа, (Слика 21). У селу се налази осморазредна ОШ. Туларе припада општини Прокупље и насељава га 262 становника према попису из 2011. године.

Слика 21. Улазак у насељено место Туларе

Баце је ратарско сеоско насеље разбијеног типа. Има четвроразредну ОШ. Село припада општини Прокупље и има 228 становника према попису из 2011. године.

Плочник је ратарско-сточарско и воћарско сеоско насеље разбијеног типа. Село припада општини Прокупље и према попису из 2011. године у њему живи 120 становника.

Барлово је ратарско-сточарско сеоско насеље разбијеног типа, поред пруге Ниш - Дольевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре. Село припада општини Куршумлија и има 151 становника према попису из 2011. године.

Ново село је сточарско сеоско насеље разбијеног типа, око 20 km од Куршумлије. Ново село припада општини Куршумлија и има 61 становника према попису из 2011. године.

Куршумлија је градско насеље у општини Куршумлија у Топличком округу (Слика 22). Град Куршумлија представља административни и културни центар истоимене општине и један је од ретких градова у Европи који се простире на три реке – Топлица, Косаница и Бањска река. Према попису из 2011. године град има 13.200 становника, док цела општина Куршумлија има 19.011 становника, распоређених у 90 насеља.

Слика 22. Улазак у општину Куршумлија

Пепељевац је ратарско-сточарско сеоско насеље разбијеног типа (Слика 23), дуж пута и пруге Прокупље - Подујево. Ово насеље има свега 15 становника према попису из 2011. године.

Слика 23. Улазак у насељено место Пепељевац

Кастрат је приградско ратарско-сточарско сеоско насеље општине Куршумлија разбијеног типа (Слика 24), поред пута и железничке пруге Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре. У насељу постоји четвороразредна основна школа, бензинска пумпа, железничка станица и др. У Кастрату живи 229 становника према попису из 2011. године.

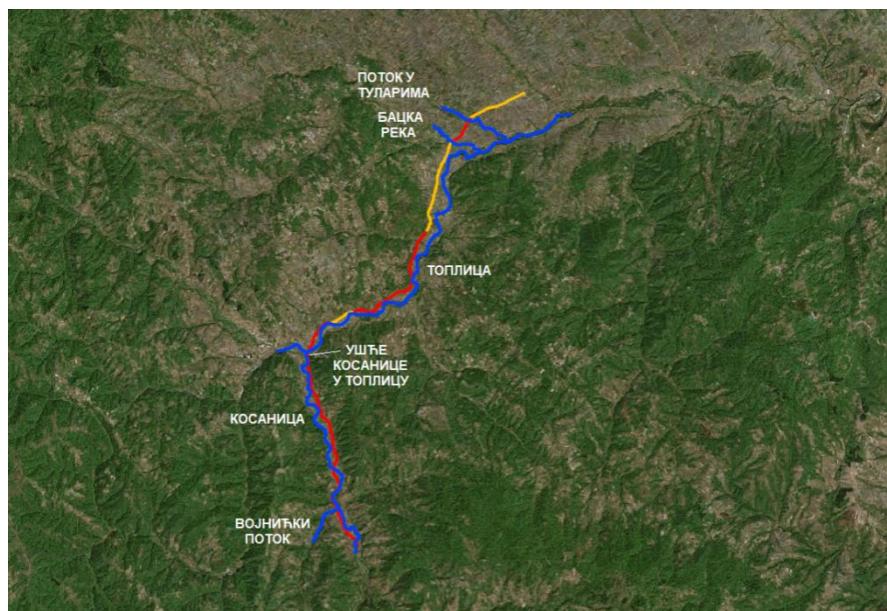
Слика 24. Улазак у насељено место Кастрат

Висока је сточарско сеоско насеље разбијеног типа и припада општини Куршумлија. У насељу се налазе железничка и аутобуска станица. У Високој живи 103 становника према попису из 2011. године.

Рударе је ратарско сеоско насеље разбијеног типа, поред железничке пруге Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре. Село има четвороразредну основну школу, бензинску пумпу, аутобуску и железничку станицу. У месту живи 190 становника према попису из 2011. године.

Водотокови

Дуж деонице налазе се два већа водотока, реке Топлица и Косаница. Предметни пут пресеца ток река на више места, као и повремене бујичне потоци: поток у месту Туларе, Бацка река и Војнићки поток (Слика 25). Река Топлица извире на источној страни Копаоника испод Панчићевог врха, а улива се у Јужну Мораву код Дољевца. Дуга је око 136 km. У горњем току, до изнад Куршумлије, на дужини од око 50 km протиче уском и дубоком долином. У овом делу Топлица је широка до 15, а дубока до 1m. Низводно од Куршумлије протиче кроз узану и до 500 m дубоку Топличку котлину. Долина јој је широка до 20 m и плитка, свега 1,5 m дубока. Код Прокупља тече кратким сужењем, а затим улази у равницу Добрине и до ушћа има изглед равничарске реке. Најзначајнија притока јој је река Косаница. Косаницу траса предметне деонице пресеца на два места.

Слика 25. Водотоци које пресеца деоница Белољин – Куршумлија - Рударе

На траси пута постоји осам мостова који су предвиђени за рехабилитацију иако се два моста (мост преко Бацке реке и мост преко археолошког налазишта) налазе на делу деонице на којој није предвиђено појачано одржавање.

Назив објекта	Стационарна (km)	Дужина (m)	Препрека
Мост преко потока у селу Тулари (Слика 26)	240+380	13,8	поток
Мост преко Бацке реке (Слика 27)	241+561	24,9	Бацка река
Мост преко археолошког налазишта (Слика 28)	241+781	31,2	Археолошко налазиште
Мост преко реке Топлице (Слика 29)	253+320	120	Река Топлица
Мост преко ж. пруге (Слика 30)	258+190	33	пруга
Мост 1 преко реке Косанице (Слика 31)	258+440	20,6	Косаница
Мост пре Војнићког потока (Слика 32)	260+312	20,7	Војнићки поток
Мост 2 преко реке Косанице (Слика 33)	261+870	42	Косаница

Слика 26. Мост преко потока у селу Тулари

Слика 27. Мост преко Бацке реке

Слика 28. Мост преко археолошког налазишта

Слика 29. Мост преко реке Топлице

Слика 30. Мост преко железничке пруге

Слика 31. Мост 1 преко реке Косанице

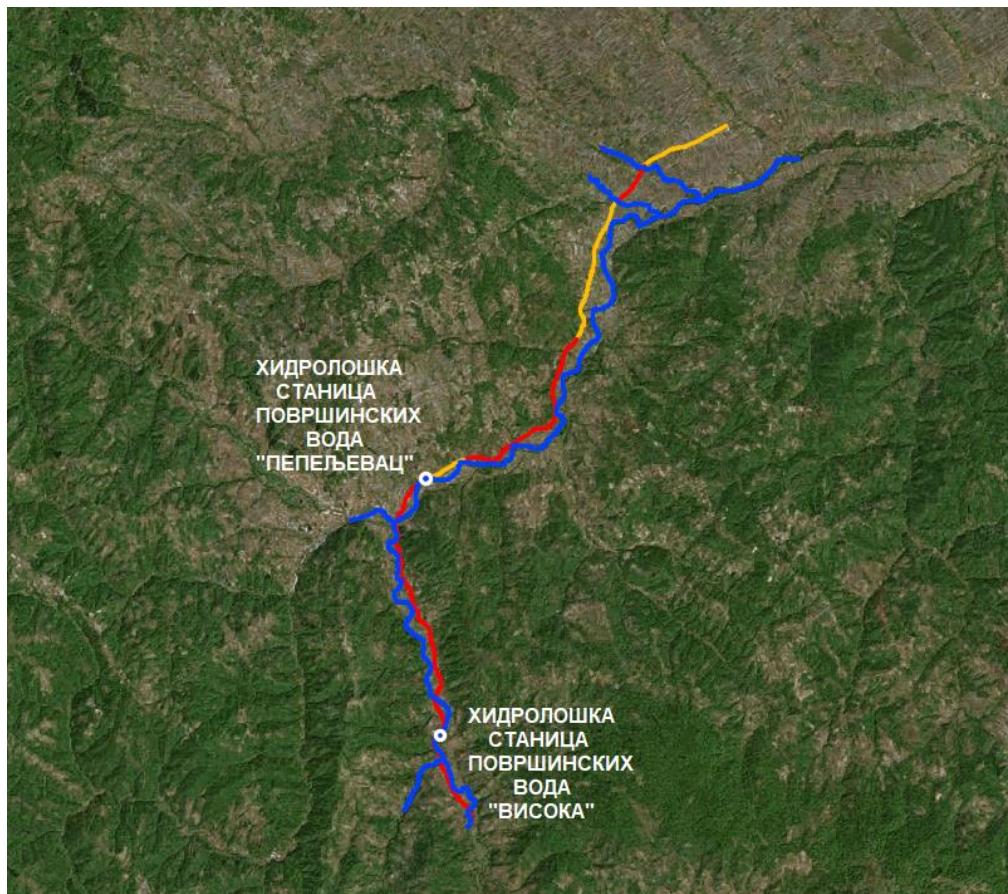
Слика 32. Мост преко Војнићког потока

Слика 33. Мост 2 преко реке
Косанице

На траси пута постоји и више плочастих пропусти за повремене бујичне водотоке.

За ову деоницу доступни су подаци о квалитету површинских и подземних вода. На реци Топлица постоје две хидролошке мерне станице: Прокупље и Пепељевац. Мерна станица Пепељевац је ближа деоници пута па је самим тим и релевантнији извор података о квалитету вода на разматраној деоници. На реци Косаници постоји једно мерно место које се налази у месту Висока кроз које пролази деоница пута (Слика 34).

34. Хидролошке станице на рекама Топлица и Косаници

Због природе радова на појачаном одржавању пута, уз примену добре грађевинске праксе, водотокови неће бити под негативним утицајем.

Ваздух

У коридору деонице Белољин – Куршумлија – Рударе нема тачкастих извора загађења ваздуха.

Индустријских постројења која утичу на аерозагађење нема. ЈППС ће преко услуге консултантског надзора надгледати све радове Извођача, укључујући и проверу поседовања одговарајуће радне дозволе, као и дозволе подизвођача.

Подаци о измереним вредностима загађења ваздуха на посматраном коридору нису били доступни.

На основу досадашњег искуства и очекиваног саобраћајног оптерећења, током и после планираних радова на рехабилитацији, не очекује се повећање постојећег нивоа загађујућих материја у ваздуху.

Путеви и железнице

На посматраној деоници постоје бројни приступи са општинских путева и некласификованих путева.

Од почетка деонице до стационаже ~km 253+280 налази се железничка пруга Ниш - Дољевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре која је паралелна са саобраћајницом и налази се са леве стране пута у правцу раста стационаже. На поменутој стационажи пруга пролази испод моста и до стационаже ~km 258+170 је са десне стране пута. Проласком испод другог моста опет прелази на леву стану пута и тај положај задржава до краја деонице предвиђене за појачано одржавање.

Бука

На основу искуства и очекованог саобраћајног оптерећења, планирани радови на појачаном одржавању као и експлоатација пута након рехабилитације на разматраној деоници неће довести до повећања нивоа буке.

4. РЕЗИМЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Следећа табела даје кратак преглед утицаја на животну средину који су предвиђени за време трајања пројекта.	значај	коментар
утицаји на коришћење земљишта/насеља	низак	Током реализације пројекта, неће бити новог заузимања земљишта
подземне и површинске воде	низак	Због мале количине воде која одводњавањем може доћи до Топлице и Косанице, негативан утицај је минималан или занемарљив
квалитет ваздуха	низак	Привремени утицај
флора и фауна (заштићена подручја и врсте)	низак	Према препорукама прописаним у оквиру услова добијених од стране Завода за заштиту природе Србије
бука	низак	Привремени утицај
приступне тачке укрштања главног и локалних путева	низак	Појачано одржавање неће утицати на постојеће тачке укрштања
управљање земљиштем	низак	Уз примену одговарајућих мера поступања са отпадом
отпад	низак	Осигурано кроз управљање отпадом – План управљања отпадом и отпадним водама биће припремљен и реализован
кумулативни утицаји итд.	низак/	Током извођења

Следећа табела даје кратак преглед утицаја на животну средину који су предвиђени за време трајања пројекта.	значај	коментар
	средњи	радова на рехабилитацији, привремено се може изазвати благи пораст нивоа буке и концентрације загађујућих материја у ваздуху

Пројекат за појачано одржавање пута на предложеној деоници Белољин – Куршумлија - Рударе, имаће мали утицај на животну средину (категорија Б). Већина утицаја је привременог карактера, и престају након окончања радова на рехабилитацији пута.

Разматрана деоница припада регионалној и локалној путној мрежи на којој се не очекује повећање друмског саобраћаја услед рехабилитације пута. Потенцијално повећање брзине возила на рехабилитованој деоници, регулисаће се кроз пројекат безбедности, који ће укључити примену активних и пасивних мера за контролу брзине возила.

Могући привремени негативни утицаји као последица грађевинских активности састоје се од: поремећаја одвијања саобраћаја, безбедности на путу, оштећења на приступним путевима, буке, сметње услед стварања прашине, отпада и загађења ваздуха, потенцијалних утицаја на земљиште и водне ресурсе, кратак поремећај биоценозе и околних насеља. Ванградилишне активности укључују радове у каменолому, позајмишту и асфалтној бази, којима, ако се не управља правилно, могу да проузрокују локалне негативне утицаје. Привремене канцеларије и помоћни објекти могу да буду потенцијални извори краткотрајних негативних утицаја.

План управљања животном средином фокусира се више на фазу извођења радова на појачаном одржавању, јер ће постати део одговарајућег уговора за имплементацију и као такав будућа обавеза Извођача. Активности везане за редовно одржавање деонице неће бити у фокусу овог Плана управљања животном средином, већ се бити само представљене у сврху стицања комплетне слике.

Бука и загађење ваздуха у стамбеним зонама

Очекује се, да ће локално становништво, током радова на појачаном одржавању, бити изложено загађењу ваздуха и повећаним нивоима буке. Стамбених објеката на деоници има мало. У великој мери присутни су појединачни објекти. Већа група објеката налази се углавном у зони три претходно рехабилитована потеза дуж деонице. Локално, може доћи до привременог и умереног погоршања квалитета ваздуха због прашине, саобраћаја, грађевинске механизације као и повишеног нивоа азотних оксида

(NOx) и сумпороксида (SOx), од рада грађевинске опреме чији су издувни гасови примарни загађивачи. Прашина може да се наталожи на вегетацији, усевима и стамбеним објектима.

Бука изазвана извођењем радова на рехабилитацији има само привремени утицај. Релативно мало саобраћајно оптерећење, доводи до закључка да зидови за заштиту од буке нису укључени у овај пројекат.

Могуће загађење воде

Током појачаног одржавања пута, може доћи до контаминације воде услед отицања и изливања течности у делу градилишта које служи за одржавање механизације као и од санитарних отпадних вода.

Што се тиче могућег загађења током рада, она су ограничена само на акцидент. У том случају, како је дефинисано од стране Министарства унутрашњих послова и у Закону о водама, примењују се процедуре за деловање у инцидентним ситуацијама.

Просипање горива и мазива, јавља се на градилишту и паркингу за механизацију и то у току процеса одржавања и прања опреме, возила и радних машина. Зауљена вода од прања, пре пражњења треба да се пропушта кроз гравитациони сепаратор уља адекватне величине.

Уколико дође до изливања на било ком делу пута, посебно где пресеца водотокове или долази са њима у линијски контакт, да би се ублажио проблем, Извођач треба да користи апсорбујуће материјале, као што су упијајуће простирке/тканине или песак и да уклони горњи контаминирани слој земљишта који се односи на одређену локацију, у складу са Законом о водама („Сл. гласник РС“ бр. 30/10, 93/12, 101/2016-9).

Потенцијални кумулативни утицаји

Извођење радова на појачаном одржавању на деоници Белољин - Куршумлија - Рударе могло би да има неке кумулативне утицаје који су привременог карактера (бука, загађење ваздуха, воде и тла).

На посматраном подручју потенцијални извори загађења животне средине су рехабилитована деоница пута и железничка пруга Ниш - Дольевац - Прокупље - Куршумлија - Мердаре. Правилна примена Плана управљања животном средином минимизирала би сваки негативан утицај на људе и биотоп, који би могао да буде повезан са дугорочним негативним кумулативним ефектима. Уколико се спроведу предвиђене мере заштите, кумулативни утицај биће минималан.

5. ПЛАН УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ

Могући утицаји на животну средину биће ублажени током пројектовања, пре и током рехабилитације и у фази експлоатације, као што је приказано у Плану управљања животном средином.

Основна процена предложеног пројекта за појачано одржавање пута је да ће утицаји бити незнатни, реверзibilni и да се њима може управљати ако се правилно спроводе мере за ублажавање утицаја, као што је дато у Плану управљања животном средином. План (Прилог I и Прилог II) је заснован на врсти, обиму и трајању идентификованих утицаја на животну средину. ЈП "Путеви Србије" ће руководити пројектовањем, надзором и извођачем радова на примени Плана управљања животном средином.

A. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ

План ублажавања утицаја на животну средину (Прилог I) садржи предложене мере ублажавања. Он резимира све предвиђене утицаје на животну средину и на основу тога одређује мере ублажавања током пројектовања, рехабилитације и експлоатације. План упућује на услове добијене од надлежних институција, законе и уговорна докумената, приближну локацију, временски оквир, као и одговорност за његово спровођење и надзор.

Управљање од стране извођача радова

Препоруке и предложене мере за ублажавање приказане у Прилогу I. Мере ублажавања чине саставни део процеса пројектовања и извођења радова на појачаном одржавању, и као такве, њихови трошкови укључени су у цену радова.

Искуство показује да неадекватна примена Плана управљања животном средином од стране Извођача, настаје због његове слабе повезаности са уговорним документима. План управљања животном средином део је програма рада, и Извођач према њему треба тако да се односи, и да га спроводи како се захтева.

Извођач радова, користиће овај документ, да провери усклађеност са Планом управљања животном средином. Обавеза Извођача је да спровођење мера за ублажавање утицаја на животну средину урачуна у цену својих укупних трошкова.

Извођач је у обавези да обезбеди кратку изјаву којом потврђује да:

- је План управљања животном средином укључен у цену;
- Извођач има квалификовану и искусну особу у свом тиму, која ће бити одговорна за усклађеност између животне средине са Планом управљања животном средином.
- Извођач радова и спољна сарадња, раде у складу са националним законима Републике Србије, стандардима ЕУ и захтевима зајмодавца.

Фаза пројектовања

Мере за ублажавање утицаја су део стандардног начина пројектовања и појачаног одржавања и као такве, њихови трошкови ће бити укључени у цену појачаног одржавања.

План организације градилишта

Израда Плана организације градилишта је обавеза Извођача као и обавеза да у складу са њим и поступа.

Разматрана деоница на којој се врши појачано одржавање пута једним делом налази се у еколошки значајном подручју „Радан“ (бр. 89) – деоница од Високе до Рудара, које је саставни део еколошке мреже Републике Србије. Сходно томе, Завод за заштиту природе Србије издао је услове који се односе на организацију градилишта (Прилог V) и који се морају уважити при изради Плана организације грађења.

Припрема градилишта и постављање објеката, односи се на све објекте Извођача као што су: складишта, радионице, бетонска база, асфалтна база, итд. Локације и развој извођачевих објеката биће одобрени од стране стално присутног инжењера.

Узимајући у обзир услове заштите природе, законску регулативу и захтеве заштите животне средине, приликом избора локације и организовања градилишта, као и приликом извођења радова мора се испоштовати следеће:

1. привремене локације за складиштење потребног грађевинског и другог материјала и опреме, не могу се лоцирати у границама еколошки значајног подручја (од стационарне km 256+880 до km 259+870 и од km 260+770 до краја деонице), односно на делу деонице од Високе до Рудара, у простору са високом вегетацијом и у плавним зонама реке Косанице, Топлице и других водотокова;
2. привремене или трајне локације (постојеће уређене комуналне објекте/депоније) за одлагање и депоновање шута и другог отпада укључујући и комунални настao у току извођења радова;
3. да се након завршетка радова све површине које су на било који начин деградиране грађевинским и другим радовима, што пре санирају;
4. приликом извођења радова строго се придржавати коридора пута, како се при манипулатији возилima и машинама не би оставиле последице на шири простор;
5. користити постојећу путну мрежу без изградње нових путева, у циљу спречавања фрагментације простора и постојећих станишта;
6. током извођења радова предузети све мере предострожности како би се двореди у насељу или појединачна стабла уз трасу пута максимално заштитила од могућег оштећења, као што је ломљење грана и скидању коре са дебла при кретању механизације, или на било који други начин нарушила њихова битна својства;
7. пројектом предвидети таложнике и сепаратore масти и уља за воде које настају спирањем са коловоза, посебно на траси пута дуже река, нарочито Косанице и Топлице, у циљу њихове заштите од загађења;

8. у циљу очувања река Косанице и Топлице дуж чијег тока је деоница пута која на појединим местима и прелази преко водотока, Пројектом је неопходно предвидети:
  - да се у току извођења радова максимално очува обалски појас река, однодно забрани уништавање приобалне вегетације, нарушување дивљих врста и њихових станишта;
  - да се забрани одлагање/депоновање било каквог отпада, посебно грађевинског у обалском појасу у самом кориту река;
  - да се строго води рачуна да у зони моста, преласка пута преко водотока у току извођења радова грађевински материјал не пада у корито реке Косанице и Топлице.
9. уколико је неопходно уређење у зони прелаза пута (моста) преко водотока (Косанице, Топлице) предвидети употребу камена и других природних материјала, и у највећој мери избегни бетонирање обала и корита водотока (спровести тзв. натурано уређење водотока) при чему је неопходно максимално очување самих корита, али и обала са постојећом вегетацијом;
10. простор за складиштење горива буде бар на 20 м удаљености од водотока;
11. током извођења грађевинских радова (подизање асфалта и сл.) у непосредној близини стамбених објеката, планирати орошавање како би се спречило подизање прашине и негативан утицај на људе;
12. није дозвољено сервисирање возила и машина дуж трасе и коридора пута. Уколико дође до хаваријског изливања горива, уља/мазива и других штетних материја обавезна је санација површине и враћање у првобитно стање;
13. није дозвољено извођење радова у току ноћних сати због могућег утицаја буке грађевинских машина;
14. предузети мере заштите становништва од удеса. У том смислу потребно је предвидети постављање заштитних ограда и пешачких прелазаи пролаза на местима где је то најцелисходније, нарочито на локацијама у близини постојећих насеља;
15. током извођења радова дуж целе трасе одржавати максимални ниво комуналног реда. Дефинисати локације за постављање контејнера за привремено депоновање комуналног отпада;
16. по изведеним предметним радовима неопходно је што пре уклонити сву механизацију и грађевински материјал, а уколико је дошло до нарушувања простора дуж трасе треба га санирати (култивисати терен, односно успоставити биљни покривач уз одговарајуће врсте које су биолошки посејане у датим климатским условима);
17. на простору непокретних културних добара нису дозвољени радови на којима би дошло до угрожавања неопокретних, културних добара – остатака архитектуре и/или простора археолошких налазишта

18. извођач је у име Инвеститора дужан да обезбеди стални археолошки надзор приликом обављања радова на траси предметне деонице у зонама непокретних културних добара;
19. с обзиром да су Пројектом предвиђени земљани радови и ван зона културних добара, дуж целе деонице (изградња потпорних конструкција, проширење коловоза и изградња пешачких стаза и др.) у складу са наведеним условима Завода за заштиту споменика културе „Ниш“ неопходно је стално присуство археолошког надзора на свим радовима у складу са динамиком извођења радова коју буде предвидео извођач. Најкритичнија места представљаје ископи који се тичу потпорних конструкција како постојећег зида (~ km 259+600) тако и нових пројектом педвиђених зидова (~ km 246+800 - ~ km 252+000);
20. у случају да приликом земљаних радова открије до сада неевидентиран локалитет или његов део, инвеститор је дужан да одмах заустави радове и о томе без одлагања обавести Завода за заштиту споменика културе Ниш, обезбеди услове за археолошка истраживања, конзервацију и презентацију;
21. Инвеститор је дужан да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публиковање и презентацију истог;
22. објекти Извођача радова треба да буду ограђени адекватном заштитном оградом;
23. градилиште мора бити прописно дренирано (одводњавано). Асфалтиране површине, укључујући и зоне за паркирање возила, радионице и складишта горива, одводњавају се ка сепаратору за воду и уље;
24. ако се на градилишту чува више од 5.000 литара горива, оно треба да се складишти у затвореним резервоарима на бетонској подлози која може да издржи 110 % капацитета резервоара;
25. све радионице треба да имају сепараторе уља и воде;
26. сва отпадна уља, филтери за уља и гориво биће прикупљани и одлагани на сигурним местима. Приликом затварања градилишта, сво контаминирано земљиште треба ископати и заменити новим слојем земљишта;
27. уклоњен материјал слагати у гомиле одговарајуће величине, у складу са захтевима упраљања и поновне употребе истих;
28. ограничити обим ископавања како би се смањила могућност ерозије земљишта. Извођач радова треба да обезбеди мере заштите којима ће се спречити ерозија земљишта;
29. применити методологију заштите и очувања земљишта подложних подручја, како би се смањило отицање атмосферских вода која носи еродован материјал са места;
30. избегавати ископавања и руковања машинама (рад машинама) у влажним теренским условима;
31. по завршетку радова неопходно је што пре уклонити механизацију, грађевински материјал, контејнере, резервне делове и другу опрему;

32. уколико је дошло до нарушавања простора дуж трасе треба га санирати (култивисати терен, односно успоставити биљни покривач уз примену одговарајућих врста које су биолошки постојане у датим климатским условима).

ЈП „Путеви Србије“, дужно је да провери, преко ангажованог консултантата за надзор да ли су захтеви Плана управљања животном средином и Плана управљања безбедношћу на раду укључени у организацију градилишта.

Почетак фазе рехабилитације - Извођачев План заштите животне средине

Током рехабилитације, Извођач ће радити у складу са захтевима Извођачевог Плана заштите животне средине (заснованог на Плану управљања животном средином), који је одобрен од стране ЈП „Путеви Србије“. Надзор и праћење спровођења Извођачевог Плана заштите животне средине предузима се на следећи начин:

- По уговору, Извођач радова има почетну одговорност за припрему и спровођење Извођачевог Плана заштите животне средине;
- Стално присутан инжењер упутиће Извођача радова у погледу сагласности са Извођачевим Планом заштите животне средине;
- ЈП „Путеви Србије“, вршиће независно праћење радова, и том приликом, стално присутном инжењеру могу да издају саопштење о неисправностима, који он преноси Извођачу;
- Извођач ће имати свог представника на лицу места, Инжењер на градилишту, који ће бити одговоран за спровођење уговора и његову усклађеност са Извођачевим планом заштите животне средине.

Пре почетка рада, Извођач припрема Извођачев План животне средине. Извођачев план, односиће се на услове рехабилитације у Плану управљања животном средином који је везан за уговорну документацију, укључујући и мере у складу са националном законском регулативом и захтевима зајмодавца.

У Извођачевом Плану животне средине, детаљно је представљено како се Извођач односи према активностима рехабилитације у оквиру Плана управљања животном средином. Извођач ће доставити Извођачев План заштите животне средине ЈП „Путеви Србије“ на одобрење.

Након усвајања Извођачевог плана животне средине, Извођач заједно са особом која ће бити одговорна за надгледање плана, састаје се са Саветником за надзор пројекта на градилишту. Уколико је План прикладан и применљив, Консултант обавештава ЈП, да Извођач може да почне са радовима.

Радови на појачаном одржавању

Техничке спецификације за извођење радова, које се односе на заштиту животне средине, здравља и безбедности на раду:

- Прелиминарни радови,
- Рехабилитациони радови на постојећем коловозу,
- Земљани радови,
- Одводњавање,
- Системи саобраћајне сигнализације.

Управљање заштитом животне средине у току радова на појачаном одржавању

Узимајући у обзир све наведене утицаје, од суштинског је значаја за Извођача радова да припреми, а касније, и спроведе Извођачев План управљања животном средином, како би се обезбедило поштовање законских и зајмодавчевих захтева. Извођачев План управљања животном средином наглашава следеће:

- Распоред на градилишту и детаље предложених мера за решавање негативних утицаја на животну средину који произилазе из његовог постојања. Опис и распоред подручја са опремом за одржавање и складишних објеката мазива и горива, укључујући удаљености од водених површина;
- План управљања канализацијом и отпадним водама односно обезбеђивање санитарног чвора које би спречило загађивање водотокова;
- План (механизам и организациона структура), у коме се износе средства помоћу којих локално становништво и друга лица на која утиче овај пројекат, могу скренути пажњу и упутити притужбе тј. начин на који и коме оне могу бити упућене (нпр. кроз дијалоге, консултације и сл.), (види Прилог IV, Жалбени механизам);
- План управљања земљиштем детаљно даје мере које треба предузети како би се минимизирао ефекат ерозије ветра и воде, мере којима се смањује губитак плодности горњег слоја земљишта, временских рокова, транспортних путева и депонија;
- План смањења утицаја прашине предвиђа распоред за прскања приступног пута, у оближњим насељима дуж трасе пројекта, као и списак опреме која се користи. Ово се односи на сва градилишта и транспортне путеве. Током рехабилитације, када се може генерисати прашина, Извођач ће пратити услове на месту извођења радова и примену мера контроле прашине, који укључују смањење саобраћаја током изградње и прскање водом на изложеним површинама;
- План који указује на локацију ископавања и вађења материјала, као и мере санације које треба реализовати за подручја позајмишта и приступних путева, након завршетка пројекта;
- План управљања отпадом и отпадним водама. Одлагање отпада: сви грађевински отпадни материјали, укључујући бачве, даске, песак и шљунак, цементне вреће, треба да буду прикладно

одложени. Ако овим не може да се поврати стара вредност подручја, све материјале треба безбедно одложити на депоније са одобреним локацијама. Опасан отпад ће се чувати и уклонити са градилишта у складу са Законом о управљању отпадом (Сл. Гласник РС бр. 36/09, 88/10 и 14/16). Извођачев план за примену пројекта треба да обухвати све аспекте управљања отпадом, укључујући имплементацију праксе и стандарда, као што су смањење, поновна употреба и рециклажа;

- План управљања отпадом ће, као минимум, садржати детаље привременог складиштења отпада, пренос отпада и предтretман пре коначног одлагања или рециклаже. Морају се користити лиценцирани објекти за складиштење отпада у чврстом и течном стању, и обавезно је да се прати сваки отпад који напусти градилиште, у складу са надлежностима. Као део Плана од Извођача се очекује да направи обрасце по којима се успоставља ланац одговорности за отпад по напуштању градилишта. Према томе, контролор отпада ће задржати један примерак обрасца, возач увек са собом носи копију којом обезбеђује да сваки пописан терет завршава на депонији. Извођач ће чувати све записнике за потребе ревизије и да тиме покаже да је пројекат у складу са најбољом инжењерском праксом и важећим законима;
- План управљања складиштењем уља и горива. Извођачев план за примену пројекта треба да покрије све процедуре за складиштење, превоз и коришћење уља и горива, пуњење постројења и машина, процедуре за смањење ризика загађења воде и земљишта. Сва уља и горива морају да се чувају у секундарним складиштима капацитета 110 %, а уколико дође до просипања неопходно је да се одмах очисти. Возила која служе за досипање горива носију одговарајућу опрему помоћу које је могуће одмах покупити просуто гориво. Све категорије просипања биће пријављене у складу са Планом;
- План управљања радовима на реци. Посебан имплементациони план за деоницу треба да обухвата процедуре и планове за очување водених станишта током радова поред река Топлице и Косанице.
- План управљања градилиштем. Посебан имплементациони план за деоницу треба да садржи процедуре за постављање и функционисање градилишта у циљу очувања локалне заједнице и природних ресурса.
- План за хитне одговоре. Посебан имплементациони план за деоницу треба да садржи процедуре за реаговање у ванредним ситуацијама у случају несреће или већих акцидената, како би се заштитили људи, имовина и природни ресурси. Треба навести коју опрему треба доставити на лице места како би се ублажиле последице просипања загађујућих материја.
- Бука – сва опрема треба да буде лиценцирана и одобрена у складу са стандардима ЕУ. Ово важи за све машине, возила и градилишта где бука и вибрације утичу на осетљиве рецепторе. У

складу са Законом о заштити од букеу животној средини (Сл. Гласник РС бр. 36/09 и 88/10), Извођач је одговоран да обезбеди да бука и вибрације не утичу на локално становништво. Извођач ће ограничити све радове 07:00 - 19:00 часова.

- План рекултивације. Чишћење и рекултивација градилишта и уклањање објекта Извођача. Извођач радова одговоран је за чишћење градилишта. Ово укључује уклањање свих отпадних материјала, машина и контаминираног земљишта. У складу са Законом о управљању отпадом („Сл. Гласник РС“ бр. 36/09, 88/10 и 14/16), Извођач ће разрадити план за предају, продају или уклањање свих биљака, возила и машина како би се уклонили са градилишта. Сва места на градилишту и подручја рада биће санирана, тако да могу бити враћена, што је ближе могуће, у претходно стање и служити њиховој претходној сврси. Ово укључује стабилизацију и пејсажно уређење свих градилишта. У складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон и 72/09 - др. Закон, 43/2011-одлука УС и 14/16), након завршетка послова, отпад неће остати на лицу места. Уколико Извођач не уклони отпад, ЈППС има право да обустави исплату и организује чишћење, чији ће трошкови заједно са административним трошковима бити урачунати у коначну исплату.

Безбедност

Безбедност и процена опасности: пре почетка рада, Извођач ће морати да идентификује потенцијалне опасности. У одредбама за хитне одговоре треба да буде укључен План безбедности на градилишту који треба да садржи предлог лица које ће се одмах контактирати и које би требало да буде на располагању у случају несреће (акцидента). План безбедности градилишта ће бити достављен на одобрење Саветнику за Надзор пројекта, недељу дана пре почетка рада.

- Извођач је у обавези да онемогући употребу дроге и алкохола на градилишту;
- У План безбедности градилишта Извођач радова ће укључити одредбу за безбедно радно окружење и обезбеди сигурносне мере и заштитну опрему за све раднике, укључујући опрему за руке, главу, очи и уши, као и заштитну обућу;
- У План безбедности градилишта укључити одредбу за прву помоћ на лицу места и запослiti обучену особу за пружање прве помоћи, а у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду („Сл. Гласник РС“ 101/05 и 91/15)
- Извођач радова ће обезбедити радницима снабдевање пијаћом водом, тоалете, водом за прање;
- План управљања безбедношћу на раду, је неопходан како би се осигурале одредбе здравља и безбедности током радова на рехабилитацији;

- Извођач је дужан да изврши све пројектне активности поштујући План управљања безбедности на раду и све српске законе и подзаконске акте који се тичу питања здравља и безбедости;

ЈППС и Извођач заједно имају одговорност за извештавање и истрагу инцидената.

Безбедност локалног становништва услед повећаног кретања возила: ово се односи на сва возила, а нарочито при проласку камиона кроз насеља. Извођач ће обезбедити да се свим возилима која пролазе кроз насељена места безбедно управља, без угрожавања ових заједница. Извођач радова треба да обезбеди:

- одржавање у безбедном радном стању свих камиона и опрема,
- адекватну обуку и одговорно понашање свих возача и руковаоца машинама (прописано у Извођачевом Плану безбедности градилишта),
- покривеност церадама и обезбеђеност свих товара који потенцијално стварају прашину (нпр. ископана земља и песак),
- безбедност и моментално уклањање возача који се оглуши о било који од услова безбедности по локалну заједницу,
- поштовање ограничења брзине.

Пре почетка грађевинских активности, Извођач ће све горе наведене планове доставити, Сектору за инвестиције у оквиру ЈП "Путеви Србије" на одобрење.

Након завршетка радова, обавиће се обнова градилишта. Извођач је обавезан да локацију врати у претходно стање (као што је било на почетку пројекта).

Фаза коришћења

Безбедност људи: У току коришћења, у складу са проценом извршеном у фази пројектовања, безбедност саобраћаја укључује (1) мере успоравања саобраћаја; нпр. смањење брзине на одабраним местима (насеља); (2) сузбијање прашине квашињем; (3) побољшање путне сигнализације и коловозних ознака; и (4) посвећивање пажње саобраћајним несрећама које се понављају на истим местима постављањем ознака „црна тачка“.

Одржавање путева: редовно одржавање (кошење траве, чишћење система за одводњавање, крпљење коловоза и разне поправке, заједно са редовним контролама и одржавањем дренажних структура) предузимаће се редовно. Сезонско одржавање, редовно одржавање сигурносних карактеристика и путоказа биће предузете по потреби. Главно одржавање, које обухвата асфалтирање и веће поправке обично се планира за период од неколико година.

В. ПЛАН ПРАЋЕЊА УТИЦАЈА

За предложени Пројекат, припремљен је План праћења утицаја (Прилог II). Главне компоненте укључују:

- Питање животне средине које треба пратити и средства верификације,
- Специфичне области, локације и параметри које треба пратити,
- Важећи стандарди и критеријуми,
- Праћење нивоа буке у близини насељених области,
- Праћење набавке материјала (провера важећих дозвола),
- Трајање, учесталост и процена трошкова мониторинга и
- Институционална одговорност за праћење и надзор.

Контролна листа за мониторинг припремљена је на основу Плана управљања животном средином и Плана праћења утицаја (Прилог II). Контролну листу користи надзорни инжењер на терену. Потписане контролне листе доставиће се ЈП „Путеви Србије“, које ће бити одговорно за праћење и извештавање о усаглашености.

ЈП „Путеви Србије“ имаће Базу података жалби, која ће садржати све информације о жалбама и притужбама примљених од локалних заједница и других заинтересованих страна. То укључује: тип жалбе, место, време, радње које треба предузети за решавање ових притужби и коначан исход.

С. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПРИМЕНА И ДОГОВОРИ О ИЗВЕШТАВАЊУ

Примена пројекта

ЈП „Путеви Србије“ је институција задужена и одговорна за спровођење пројекта у складу са Планом управљања животном средином и Планом праћења утицаја. Свакодневна имплементација пројекта и праћење његове усаглашености у надлежности је Саветника за надзор пројекта.

Пре почетка радова на овој деоници, ЈП „Путеви Србије“ ће доставити Банци на одобрење конкретан План управљања животном средином.

Извођач ће обезбедити резултате „нултог мониторинга“ пре почетка земљаних радова, у току сопствене фазе мобилизације.

Како би се осигурало да ће у фази изградње Извођач извршити предложене мере ублажавања, Предлагач пројекта ће предузети следеће:

- да је обавеза Извођача радова да припреми Извођачев план животне средине и предузме мере за ублажавање еколошких последица као што је наведено у Плану ублажавања утицаја на животну средину (Прилог I);
- Извођачу не треба дати никакву накнаду за трошкове потребних мера за ублажавање и активности мониторинга у виду одређене ставке у укупној цени, осим за анализу квалитета воде и мерење буке. Сматраће се да је Извођач укључио ове трошкове у другим ставкама укупне цене. Стварни трошкови анализе квалитета воде и мерења буке у оквиру су дефинисаног уговора биће надокнађени извођачу у форми конкретне ставке у укупној цени. За непоштовање тражених мера за ублажавање утицаја на животну средину и активности праћења, Извођач ће добити

конкретну казну у виду негативних поена. Негативне оцене су установљене као мера која би требало да стимулише Извођача да изврши своје обавезе на организован и благовремен начин и да обавља своју дужност квалитетно. Негативне оцене имају у исто време два значења - нумеричко и новчано. Свака негативна оцена је повезана са новчаном вредношћу, која представља трајно смањење плаћања за утврђене неусаглашености уговорених обавеза. Број примљених негативних оцена има кумулативни ефекат. Ако у току уговора Извођач добије више од одређеног броја негативних бодова наведених у Уговору, у наредне две године Извођачу неће бити дозвољено да учествује на тендерима ЈППС. Такође, ако се Извођачу додели одређени број негативних бодова, послодавац има право да раскине уговор. Монетарна вредност сваког негативног бода, као и рокови за друге могуће акције од стране послодавца морају бити јасно наведени Уговору. Објашњење за примену ове две мере - накнада за специфичне трошкове и казне за непоштовање треба да обезбеде спровођење свих тражених мера за ублажавање утицаја на животну средину и активности праћења.

- Експлицитно захтевати од Извођача радова, да запосли стручњака за животну средину. Извођач ће бити одговоран за спровођење мера за ублажавање утицаја на животну средину у току изградње и треба да запосли специјалисту екологије који ће надгледати примену одговорности Извођача према заштити животне средине. Он ће координирати између Извођача, ЈППС и надлежно Министарства бавиће се сваком од притужби у току реализације пројекта. Током реализације пројекта, ЈППС ће пратити усклађеност Извођача са одредбама Плана управљања животном средином. Предлаже се да Консултант за надзор пројекта запосли специјалисту за животну средину (са познавањем области грађевинарства и управљања заштитом животне средине), да помогне у надзору животне средине.

По завршетку пројекта, у ЈП „Путеви Србије“ ће бити задужени за рад и одржавање пројекта пута. Рутинско и насумично праћење ће се предузети како је предвиђено у Плану праћења утицаја.

ЈП "Путеви Србије" је такође одговорно за:

- Примену захтева за заштиту животне средине које су дали: Државни органи за заштиту животне средине, Међународне финансијске институције и друге институције, Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др. закон и 72/09 - др. Закон, 43/2011-одлука УС и 14/16),
- Примену захтева за заштиту животне средине кроз спецификације Извођача,
- Надзор пројекта преко консултантских услуга за надзор и спровођење пројекта,
- Надзор праћења утицаја на животну средину кроз консултантске услуге за праћење стања животне средине,

- Припрема коначних извештаја о животној средини.

Извођач радова, пре изградње, даће предлог за заштиту животне средине, укључујући и безбедност лица повезаних са радовима и јавношћу, у оквиру Плана управљања животном средином. Овај предлог биће прегледан од стране ЈП „Путеви Србије“ у циљу његовог прихваташа. У том смислу, обратиће се пажња на:

- предузимање свих разумних корака да се заштити животна средина током отпочињања и престанка рада градилишта и да би се избегла оштећења или сметње за лица или имовину које произилазе из његовог постојања,
- одржавање услова безбедности за сва лица која имају право да буду на градилишту,
- обезбеђивање осветљења, чувара, ограде, знакова упозорења, контроле саобраћаја, гледајући да се заштите радови и др. имовина као и за безбедност и интересе јавности.

Надлежно Министарство за заштиту животне средине имаће овлашћење за непосредну обуставу радова, ако учинак није у складу са стандардима и прописима заштите животне средине. Инспекција ће тада обавестити ЈППС о обустави и да поступи по њиховој директиви.

Јавне консултације биће одржане у будућем периоду.

Договор о извештавању

A) Извођач радова – ЈППС

Извођач ће припремити своје извештаје сагласности Плана управљања животном средином и Извођачевог плана за примену пројекта као Кварталне Извештаје о напретку и доставља их ЈППС, на српском и енглеском језику, у штампаном облику и електронској форми.

Извођач радова обезбедиће кварталне извештаје ЈППС као документ мера ублажавања и заштите животне средине, заједно са прописаним активностима мониторинга које се спроводе у току извештајног периода. Извођач радова водиће рачуна о квалитету животне средине, у складу са Планом ублажавања и праћења, који су саставни део Плана управљања животном средином (Прилог I и Прилог II) и даваће квартално извештај ЈППС.

Ако се деси било каква несрећа или угрожавање животне средине, извештавање ће бити непосредно. Извођач је дужан да обавести руководиоца пројекта и локалне власти о несрећи одмах након што се десила. У случају да руководилац пројекта не одговара на позив, Извођач је дужан да обавести ЈППС о несрећи (број телефона +381113040701 или путем електронске поште на адресу: office@putevi-srbije.rs).

Извођач ће пратити квалитет стања животне средине у складу са Планом мониторинга који је саставни део Плана управљања животном средином (Прилог II) и квартално ће извештавати ЈППС. Ови извештаји ће обухватити листу и објашњење свих предузетих активности на локацији и резултате теренског истраживања, као и препоруке за будуће активности на терену и мере заштите.

Б) Консултант Надзора на Пројекту – ЈППС

Закључци редовних активности мониторинга, укључујући и активности наведене у Плану мониторинга (Прилог II), спроведени од стране Извођача, биће укључени у тромесечни извештај о напретку.

Ако се деси нека врста несрећног случаја или угрожавања животне средине, извештавање ће бити непосредно.

В) Јавно предузеће „Путеви Србије“ – Министарство за саобраћај, Светска Банка, Европска Банка за обнову и развој и Европска Инвестиционија Банка

Годишњи извештај Животне Средине, Здравља и Безбедности, укључујући индикаторе за праћење и извештавање о спровођењу услова утврђених у Плану управљања животном средином, биће припремљен од стране ЈППС и достављен на разматрање Међународним финансијским институцијама. Оне ће прегледати извештаје и проверити њихов садржај кроз периодичне посете градилишту. ЈППС ће обезбедити годишње извештаје Министарству за саобраћај и Међународним финансијским институцијама у смислу статуса спровођења мера ублажавања од стране Извођача, додатних мера ублажавања које треба да се реализују, случајеве непридржавања са важећим дозволама за заштиту животне средине, приспеле жалбе локалног становништва, невладиних организација итд. и на који начин су се они обратили.

У случају смртних случајева или већих инцидената на градилишту, ЈППС ће их одмах пријавити Банци која финансира деоницу пута.

6. УКЉУЧИВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА, ОБЈАВЉИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА, КОНСУЛТАЦИЈЕ И УЧЕШЋЕ

Како што захтева политика заштитних мера Међународних финансијских институција, током припреме Плана управљања животном средином, одржаће се јавне консултације. План управљања животном средином и остале информације везане за пројекат, биће објављене јавности и доступне локалној заједници.

ЈППС канцеларија	Сектор инвестиција, ул. Влајковићева бр. 19 а, Београд, први спрат, сваког радног дана од 11:00 до 13:00 часова, у року од 10 дана од објављивања обавештења
Центри на нивоу локалне заједнице	Општинска управа општине Куршумлија Пролетерских бригада бб 18430 Куршумлија
Центри на нивоу локалне заједнице	Општинска управа општине Прокупље Никодија Стојановића 2 18400 Прокупље
ЈП „Путеви Србије“ - веб сајт	www.putevi-srbije.rs

Заинтересоване стране које могу имати интерес у Пројекту биће идентификоване и наведене у Прилогу IV и могу бити консултоване и обавештене о питањима у вези пројекта.

Детаљан извештај о процесу јавних консултација биће приказан у Прилогу IV Плана управљања животном средином и садржаће списак идентификованих актера, које ће се ажурирати по потреби.

Консултације са корисницима ће се спроводити у фази изградње, а евиденција животне средине и социјалних питања као и притужбе добијене током консултација, посета на терену, неформалних дискусија, формалних извештаја итд, ће се пратити, евидентирати и чувати у канцеларији Пројекта у ЈППС.

Пре почетка рада, ЈППС ће обезбедити информације преко:

- Новинских чланака у једном националном и у једном од локалних медија,
- Обавештења на главној огласној табли у свим месним заједницама потенцијално угрожених заједница,
- Обавештење на радију о преусмеравању саобраћаја,
- Обезбеђивања контакта са надлежним лицем које је именовано да ради са локалним заједницама.

Спроводиће се жалбени механизам, како би се на одговарајући начин односило према приговорима из локалних заједница, спроводиле корективне

Државни пут I Б реда, бр. 35, Деоница: Белогорин - Куршумлија - Рударе
454-870, План управљања животном средином

мере и подносиоци жалбе били обавештени о исходу. Ово се примењује на све жалбе заинтересованих страна. Форма жалбе налази се у Прилогу IV, а у писаном облику биће доступна у центрима локалне заједнице.

7. РЕФЕРЕНЦЕ

1. Процена животне средине Бр. 25, Планови управљања животном средином, Одељење Светске Банке за животну средину, јануар 1999.
2. Путеви и животна средина: Приручник, Одељење Светске Банке за животну средину,
3. Европска Инвестициона банка, Приручник животне средине и друштвене праксе, канцеларија за животну средину и социјална питања, верзија 2 24.02.2010.
4. Европска банка за обнову и развој, Животна средина и Социјална политика 2008.
5. Европска Инвестициона Банка, Еколошки и социјални принципи и стандарди (2008).
6. План управљања заштитом животне средине за рехабилитацију путева, мостова и тунела, у оквиру пројекта Светске Банке Управљање путевима и безбедност саобраћаја, Република Српска, Дирекција за путеве, Бања Лука, 2001.
7. Извештај процене животне средине и План управљања животном средином за Српски Пројекат рехабилитације саобраћаја, Извештај бр: Е866, назив пројекта: YF - Пројекат рехабилитације саобраћаја – Бр. Р075207, Датум документа 30.11.2003.

Прилози

Прилог I

План ублажавања утицаја

ПЛАН УБЛАЖАВАЊАУТИЦАЈА

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
ПРЕ ИЗГРАДЊЕ	Главни пројекат				
	Поштовање процедуре у вези заштите животне средине	Институт за путеве а.д. Београд је на основу овлашћења од стране ЈП "Путеви Србије" прибавио Услове Завода за заштиту природе Србије и Завода за заштиту споменика културе „Ниш“, како би се избегли ризици по животну средину у току појачаног одржавања.	ЈП "Путеви Србије" Институт за путеве а.д. Београд	ЈП "Путеви Србије"	
	Локација и организација градилишта мора бити одобрена од стране ЈП и изабране тако да:	<ul style="list-style-type: none"> - привремене локације за складиштење потребног грађевинског и другог материјала и опреме, не могу се лоцирати у границама еколошки значајног подручја (од стационаже km 256+880 до km 259+870 и од стационаже km 260+770 до краја деонице), односно на делу деонице од Високе до Рудара, у простору са високом вегетацијом и у плавним зонама реке Косанице, Топлице и других водотокова - не утичу на животну средину као и социјалну добробит околних заједница (нпр. бука, прашина, вибрације, итд.) - се ограничи величина објекта на минимум како би се смањило непотребно уклањање вегетације; - санитарне отпадне воде буду третиране пре испуштања у систем површинских вода, а у складу са Законом о водама („Сл. гласник РС“ бр. 30/10, 93/12, 101/2016-9) се та места правилно дренирају. - поплочане површине, укључујући и површине 	ЈП "Путеви Србије" Извођач	ЈП "Путеви Србије"	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		<p>за паркирање возила, радионице и складишта горива, области за одвођење нафте и воде у сепараторе, и складиштење горива</p> <ul style="list-style-type: none"> - кад год је могуће ограничiti заузимање површина и избећи деградацију горњег слоја земљишта. - уклоњени материјал биће скупљен, одложен и или поново коришћен према потреби <p>Превенција ерозије тла на градилишту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Извођач радова је одговоран за спровођење мера заштите од ерозије - Извођач је дужан да ограничи обим ископавања како би се ублажила ерозија земљишта; - Извођач је дужан да применити методологију конзервације земљишта на осетљивим областима како би спречили/минимизирали отицање атмосферске воде која изазива ерозију материјала; - Извођач треба да избегава ископавање и рад са машинама у влажним теренским условима. 			
	Избор локације за изградњу привременог насеља, у близини или у оквиру постојећих насеља. Утицај на јавно здравље и социолошке околности.	<p>Правилан избор локација, поштујући критеријуме који првенствено штите јавни интерес. Држати минималну раздаљину (тампон зона) између градилишта и најближег насељеног места. Узети у обзир утицај локалних услова као што је ветар како би се избегли, смањили неповољни утицаји.</p> <p>Извођачевим планом управљања одређене су мере Заштите на раду и заштите животне средине. Планирати независно снабдевање</p>	Проектант - Консултант на Главном пројекту	ЈП "Путеви Србије"	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		водом и струјом као и амбуланту на градилишту.			
	Безбедност пешака и одговарајући прелази	План за безбедан и адекватан пешачки прелаз који ће бити опремљен рампама и објектима који омогућавају коришћење инвалидских колица, ручних колица, бициклала и дечијих колица.	Пројектант - Консултант на Главном пројекту	Техничка контрола Главног пројекта ЈП "Путеви Србије"	
	Информисање заинтересованих страна	Детаљи предложене трасе пута, приступних тачака и безбедносних карактеристика, биће објављени на локацији планираних радова. Повратне информације од локалних актера ће се тражити и евидентирати. Доказ о разматрањутих информација, приложити у Главном пројекту.	ЈП "Путеви Србије" Пројектант - Консултант на Главном пројекту	ЈП "Путеви Србије"	
ИЗГРАДЊА	Планови управљања				
	Извођач обезбеђује спровођење пратећих Планова описаних у Плану управљања животном средином, како би се обезбедило поштовање законске реглативе као и захтева зајмодавца.	<ul style="list-style-type: none"> • организација градилишта • канализација и отпадне воде • жалбени поступак • земљиште • прашина • локација позајмишта, као и мере рекултивације за позајмишта и приступне путеве након завршетка пројекта • отпад и отпадне воде у складу са Законом о управљању отпадом 			

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари	
			Спровођење	Надзор		
	(„Сл. Гласник РС“ бр. 36/09, 88/10 и 14/16) <ul style="list-style-type: none"> • уља, горива и мазива • радови у водотоцима • хитни одговори • рехабилитација • безбедност и ризици • безбедност на раду 					
ИЗГРАДЊА	Улазак на градилиште					
	Сви радници и посетиоци на градилишту требају да буду упућени у План здравља и безбедности на раду као и о обавези ношења личне заштитне опреме.					
ИЗГРАДЊА	Набавка материјала					
	Асфалтна база: прашина, дим, здравље и безбедност радника, поремећај екосистема	Користити постојеће асфалтне базе; тражи се званично одобрење или важећа дозвола за рад	Асфалтна база	Асфалтна База		
	Каменолом: прашина, здравље и безбедност радника, поремећај екосистема	Користити постојеће каменоломе, тражи се званично одобрење или важећа дозвола за рад.	Каменолом	Каменолом		
	Позајмишта песка и шљунка: поремећај речног корита, квалитет воде, поремећај екосистема	Користити постојеће позајмиште или куповати материјал на лиценцираним сепарацијама; тражи се званично одобрење или важећа дозвола за рад.	Извођач или сепарација песка и шљунка	Извођач или сепарација песка и шљунка		

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
ИЗГРАДЊА	Транспорт материјала				
	Асфалт: Прашина, дим	Сви камиони требају да буду покривени. (проблем у региону који се решава правилним избором извођачке механизације)	Превозник	Превозник	
	Камен: прашина	Овлајити камионски товар	Превозник	Превозник	
	Песак и шљунак: Прашина	Овлајити камионски товар	Превозник	Превозник	
	Управљање саобраћајном буком, издувним гасовим и загушењем на путу	Испорука материјала у време са најмањим саобраћајним оптерећењем (пожељно између 9-14 сати); користити алтернативне путеве како би се избегле главне саобраћајнице; потребно је обезбедити адекватну сигнализацију места градилишта, како би се смањила могућност погрешног скретања возила и тиме смањило још веће загушење	Шеф транспорта; превозник	Шеф транспорта; превозник	
	Шанса да се нађе на археолошки локалитет	У случају наиласка на археолошки локалитет, Извођач је у обавези да одмах заустави радове и о томе обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе „Ниш“ и ЈП „Путеви Србије“.	Извођач	Извођачев надзор	
ИЗГРАДЊА	Градилиште				
	Штетни утицај буке на раднике и околно становништво	Ограничити активности на дневни рад (не између 20 и 7 сати или према договору са јавним органима); рад опреме са угађеним	Извођач радова	Извођач радова	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		пригушивачима буке и лиценциране и одобрене у складу са стандардима Европске Уније; звучне баријере код радова који праве буку и то дуже од једног дана на истој локацији. Бучну механизацију лоцирати што је даље могуће од стамбених објеката и других осетљивих рецептора.			
	Прашина	Квашење проблематичних површина на градилишту, покривање ускладиштеног материјала као и ограничавање брзине возила. Спровођење Плана управљања: мере за избегавање/минимизирање емисије прашине, укључујући коришћење привремених ограда; орошавање свих транспортних и манипулативних површина грађевинске механизације, прилаза, материјала и складишта током утовара и истовара, покривање возила која носе прашњаве материјале; прање возила, итд. и на тај начин спречити подизање прашине и негативан утицај на људе и засаде култура у оквиру њихових домаћинстава (окућница) у непосредној близини трасе државног пута Iб реда бр. 21.	Извођач радова	Извођач радова	
	Вибрације	Ограничити активности на дневни рад (не између 20 и 7 сати или према договору са јавним органима); Ако постоји материјална штета на локалним кућама, зградама и инфраструктури (укључујући и приступне путеве) проузрокована	Извођач радова	Извођач радова	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		радовима, штета ће бити компензована кроз пројекат уз обавезу и да се благовремено отклони. Опрема за извођење земљаних радова треба бити лоцирана што даље од рецептора осетљивих на вибрације.			
	Поремећај саобраћаја током грађевинских активности	План управљања саобраћајем са одговарајућим мерама за преусмерење саобраћаја, које се лако уочавају и прате, укључујући и помоћ саобраћајне полиције. Израда Плана управљања саобраћајем којим се успоставља ограничење брзине за грађевинска возила и организује саобраћај тако да се у највећој мери обавља ван насељених подручја. Током извођења радова, максимално искористити постојећу мрежу саобраћајница и избегавати изградњу нових путева за привремено коришћење, чиме би се додатно повећала фрагментација простора и постојећих станишта. Локално становништво информисати о планираним радовима. Придржавати се трасе пута како манипулатива возила и машина не би оставила последице на шири простор.	Извођач радова	Извођач радова	
	Смањен приступ активностима у појасу пута	Обезбедити сталан алтернативни приступ активностима у појасу пута.	Извођач радова	Извођач радова	
	Безбедност возила и	Предузети мере заштите становништва од	Извођач	Извођач	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
	пешака кад/где нема грађевинске активности	удеса. Осветљење и добро дефинисани сигурносни знаци и мере заштите. Предвидети постављање заштитних ограда и пешачких прелазаи пролаза на местима где је то најцелисходније, нарочито на локацијама у близини постојећих насеља.	радова	радова	
	Загађење воде и земљишта неправилним складиштењем грађевинског и других материјала и опреме, управљањем и коришћењем	- Привремене локације за складиштење потребног грађевинског и другог материјала и опреме не могу бити лоциране у границама еколошки значајног подручја, односно на делу деонице од Високе до Рудара; - Такође, привремене локације за складиштење потребног грађевинског и другог материјала и опреме, лоцирати ван простора са високом вегетацијом као и плавних зона река Топлице и Косанице и др. водотокова и ограничiti искључиво на време трајања радова. Максимално очувати обалски појас река, односно забранити уништавање приобалне вегетације; - Организовати и покрити просторе за складиштење материјала и лоцирати их ван граница еколошко значајних подручја(од Високе до Рудара, у простору са високом вегетацијом и у плавним зонама реке Косанице, Топлице и других водотокова); изоловати бетонске, асфалтне и друге радове од утицаја воде коришћењем заптивне оплате или маски; изоловати просторе за прање	Извођач радова	Извођач радова	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		<p>камиона за транспорт бетона и асфалта и друге опреме од утицаја воде избором простора за прање с којих се вода не спира слободно, директно или индиректно у водотокове.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Асфалтне и површине за паркирање возила, радионице и складишта горива прописно дренирати и сакупљену воду третирати кроз сепаратор којим се одваја уље и нафта; - Уредити градилиште тако да се смањи ризик од стварања талога и отпадних вода које могу загадити околно земљиште или воде (с обзиром на ситуацију као што је отицање, укључујући атмосферске отпадне воде генерисане од објеката на локацији). - План управљања земљиштем треба да обезбеди контролисано уклањање површинског слоја земљишта, одлагање и поновно коришћење. - Помоћу локалних контролисаних мера спречити спирање седимената у површинске водотокове и одводне канале. Неке од мера су постављање физичких препрека у виду ограда, малча, геотекстила, преливних каскада, седиментних басена и камених баријера за ублажавање таласа. - У циљу спречавања спирања седимената такође је потребно водити рачуна о нагибу терена и заштити од еолске ерозије постављањем ограда, покривача и др. - Депоновање вишкова земље, камена и сл. може бити само привремено и временски 			

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		ограничено на окончање планираних радова. -Након окончања радова сви вишкови земље, камена и друге отпадне материје отклонити и извршити потпуну санацију свих површина деградираних током радова.			
	Загађење воде и земљишта неправилним одлагањем отпадних материјала	- Током извођења радова дуж целе трасе одржавати максимални ниво комуналног реда. - Дефинисати локације за постављање контејнера за привремено депоновање комуналног отпада, који настаје у току извођења радова; - Одлагање отпадног материјала на месту које је заштићено од испирања, на обележеној локацији; ако не на лицу места, онда на овлашћеној депонији (Лаковски брегови-сметлиште и депонија за грађевински комунални отпад, у центру Куршумлије код Хале спортова-депонија гребаног асфалта у власништву ЈП „Путеви Србије“). - Складиштење отпада у складу са најбољом међународном праксом (IFC, EHS - Опште смернице). Применити додатне мере за складиштење опасног отпада (секундарно сузбијање, ограничавање приступа, обезбеђивање личне заштитне опреме итд.) као неопходне како би се спречио штетни утицај по раднике, локално становништво и животну средину. Именовати одговорна лица за сакупљање отпада и његово складиштење (опасни и неопасни).	Извођач радова	Извођач радова	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
	Потенцијално загађење земљишта и воде неправилним одржавањем опреме и пуњењем горива	<ul style="list-style-type: none"> - Приликом извођења радова строго се придржавати коридора пута, како се при манипулаторима и машинама не би оставиле последице на шири простор. Такође, користити постојећу путну мрежу без изградње нових путева, у циљу спречавања фрагментације простора и постојећих станишта. - Градилиште мора бити прописно дренирано (одводњавано). Асфалтиране површине, укључујући и зоне за паркирање возила, радионице и складишта горива, одводњавају се ка сепаратору за воду и уље. - Током извођења радова предузети све мере предострожности како би се дрвореди у насељу или појединачна стабла уз трасу пута максимално заштитила од могућег оштећења, као што је ломљење грана и скидању коре са дебла при кретању механизације, или на било који други начин нарушила њихова битна својства. - Применити најбољу инжењерску праксу у руковању и безбедном складиштењу мазива, горива и растворача, обезбедити правилно пуњење горивом и одржавање опреме, сакупљати сав отпад и одлагати на дозвољеним местима (објектима) за рециклажу. - Није дозвољено сервисирање возила и машина дуж трасе и коридора пута. Уколико дође до хаваријског изливавања горива, уља/мазива и других штетних материја 	Извођач радова	Извођач радова	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		<p>обавезна је санација површине и враћање у првобитно стање.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сва отпадна уља, филтери за уља и гориво биће прикупљани и одлагани на сигурним местима. - По завршетку радова неопходно је што пре уклонити механизацију, грађевински материјал, контејнере, резервне делове и другу опрему. 			
	Загађење воде и земљишта неправилним транспортом отпадних материјала	Транспорт отпада у обележеним возилима намењених за превоз отпада, како би се смањио ризик од ослобађања опасних и неопасних материјала. Обука возача за руковање и одлагање терета који превозе и пратећој документацији која описује природу терета (отпада) и степен његове опасности.	Извођач радова	Извођач радова	
	Потенцијално загађење воде након завршетка Пројекта а током експлоатације државног пута Iб реда бр. 21.	Пројектом предвидети таложнике и сепараторе масти и уља за воде које настају спирањем са коловоза, посебно на делу трасе пута дуж река, у циљу њихове заштите од загађења. На дефинисаним локацијама за постављање сепарационих система за пречишћавање отпадних вода, применити најбољу инжењерску праксу у избору типа постројења и начина уградње.	Извођач радова	Извођачев надзор	
	Очување и уређење водотокова	- У циљу очувања водотокова Косанице и Топлице током извођења радова спречити уништавање вегетације, нарушување дивљих	Извођач	Извођачев надзор	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		<p>врста и њихових станишта, забранити одлагање тј. депоновање било каквог отпада, посебно грађевинског у обалском појасу и самом кориту река; строго водити рачуна у зони мостова преко водотокова да у току извођења радова грађевински материјал не пада у корита река Косанице и Топлице;</p> <ul style="list-style-type: none"> - У зони прелаза пута (мостова) преко водотокова (Топлице и Косанице), употреба камена и др. материјала (у највећој могућој мери избећи бетонирање обала и корита водотокова - спровођење натуралног уређења водотокова), при чему је неопходно максимално очување самих корита али и обала са постојећом вегетацијом. 			
	Непокретно културно добро/археолошко налазиште	<ul style="list-style-type: none"> - На простору непокретних културних добара нису дозвољени радови на којима би дошло до угрожавања неопокретних, културних добара – остатака архитектуре и/или простора археолошких налазишта. - Инвеститор је дужан да обезбеди стални археолошки надзор приликом обављања радова на траси предметне деонице у зонама непокретних културних добара, као и ван поменуте зоне на местима извођења земљаних радова дуж читаве деонице. - У случају да приликом земљаних радова открије до сада неевидентиран локалитет или његов део, Инвеститор је дужан да одмах заустави радове и о томе без одлагања обавести Завод за заштиту споменика културе 	Инвеститор	Археолошки надзор	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		Ниш, обезбеди услове за археолошка истраживања, конзервацију и презентацију. - Инвеститор је дужан да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публиковање и презентацију истог.			
	Безбедност радника	- Обезбедити раднике сигурносним упутствима и заштитном опремом; омогућити безбедан алтернативни ток саобраћаја.	Извођач радова	Извођач радова	
	Привремено заузете површине	- Након завршетка радова све површине које су на било који начин деградиране грађевинским или другим радовима, што пре санирати. У том смислу, успоставити биљни покривач (култивисати терен) на свим угроженим местима, применом одговарајуће флоре која је биолошки постојана у датим климатским условима (отпорна на штетне утицаје издувних гасова), као и да је избор врста усклађен са околним простором и његовом наменом. То значи, обновити вегетацију аутохтоним врстама и пратити њихов развој. Обнављање засада вегетације и то изворним ендемичним врстама и пратити ефекте. Где засади нису били успешни, спровести замену.	Извођач радова	Извођач радова	
РАД	Одржавање				
	Штетни утицај буке на околно становништво, животиње и раднике	- Ограничити активности на дневни рад (не између 20 и 7 сати или према договору са јавним органима); Коришћење опреме са	Извођач радова на одржавању	Извођач радова на одржавању	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
		уграђеним пригушивачима буке.			
	Потенцијално загађење ваздуха, воде и земљишта: Прашина, издувни гасови, просуто гориво, уља и мазива.	- Применити најбољу инжењерску праксу у коришћењу и безбедном складиштењу мазива, горива и уља, обезбедити правилно пуњење горивом и одржавање опреме, сакупљати сав отпад и одлагати у складу са Законом о управљању отпадом; - Прописано организовати и покрити просторе за складиштење материјала; изоловати бетонске, асфалтне радове од утицаја воде коришћењем заптивне оплате; изоловати просторе за прање камиона за транспорт бетона и асфалта као и осталу опрему од утицаја воде избором простора за прање с којих се вода не спира слободно, директно или индиректно у водотокове (реке Топлица, Косаница, Бацка река и Војнићки поток); Одлагати отпад на одговарајуће локације заштићене од испирања.	Извођач радова на одржавању	Извођач радова на одржавању	
	Вибрације	Ограничити активности на дневни рад (не између 20 и 7 сати или према договору са јавним органима);	Извођач радова на одржавању	Извођач радова на одржавању	
	Безбедност радника	Обезбедити раднике сигурносним упутствима и заштитном опремом; Организовати сигуран обилазни ток саобраћаја. Ове мере могу се проширити.	Извођач радова на одржавању	Извођач радова на одржавању	
	Повећана брзина возила	Поставити саобраћајне знакове за ограничење брзине.	Извођач радова на одржавању	Извођач радова на	

Фаза	Предмет разматрања	Мере ублажавања	Институционална одговорност		Коментари
			Спровођење	Надзор	
				одржавању	
	Ерозија, одрон и опасне ситуације	- Поставити одговарајуће знаке упозорења (одрон, клизиште, влажан или клизав коловоз, опасна кривина, прелаз за пешаке или животиње на путу, школа, успорено кретање возила у саобраћајном току), флуоресцентне (рефлектујуће) ознаке који указују на стрме косине или конвексна огледала да би могао да се прати саобраћај из супротног смера у непрегледним кривинама, поставити знаке упозорења на местима које добра инжењерска пракса сматра погодним или према договору са јавним органима.	Извођач радова на одржавању	Извођач радова на одржавању	

Прилог II

План праћења утицаја

ПЛАН ПРАЋЕЊА УТИЦАЈА

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Спровођење
ИЗГРАДЊА	Набавка материјала					
Асфалтна база	поседовање званичног одобрења или важеће лиценце (дозволе за рад)	асфалтна база	инспекција/инжењер надзора	пре почетка радова	треба обезбедити усклађеност базе са захтевима безбедности, здравља и животне средине	Руководилац базе
Позајмишта песка и шљунка	поседовање званичног одобрења или важеће лиценце (дозволе за рад)	позајмишта или сепарација песка и шљунка	инспекција/инжењер надзора	пре почетка радова	треба обезбедити усклађеност позајмишта са захтевима безбедности, здравља и животне средине	Руководилац позајмишта или сепарације

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Справођење
ИЗГРАДЊА	Транспорт материјала					
Асфалт	покривен камионски товар	градилиште	надгледање	ненајављење инспекције у току рада, најмање једном недељно	треба обезбедити усклађеност са захтевима безбедности, здравља и животне средине	Извођачев надзор
Камен	камионски товар покривен или влажан	градилиште	надгледање	ненајављене инспекције у току рада, најмање једном недељно	треба обезбедити усклађеност са захтевима безбедности, здравља и животне средине	Извођачев надзор

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Спровођење
Песак и шљунак	камионски товар покривен или влажан	градилиште	надгледање	ненајављене инспекције у току рада, најмање једном недељно	треба обезбедити усклађеност са захтевима безбедности, здравља и животне средине	Извођачев надзор
Управљање саобраћајем	Изабрана маршрута и време	градилиште	надгледање	ненајављене инспекције у току рада, најмање једном недељно	треба обезбедити усклађеност са захтевима безбедности, здравља и животне средине као и што мање ометање саобраћаја.	Извођачев надзор

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Справођење
ИЗГРАДЊА	Градилиште					
Штетни утицај буке на раднике и околноСтановништво	нивои буке	градилиште; најближе куће насеља Туларе, Баце, Плочник, Барлово, Ново село, Пепельевац, Кастрат, Висока и Рударе.	детектор нивоа буке са одговарајућим софтвером	једном на почетку пројекта и касније на кварталном нивоу, као и по пријави; ако резултати мониторинга нису задовољавајући, праћење треба вршити на месечном нивоу.	обезбедити да радови буду у складу са захтевима очувања безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	Извођач радова (мониторинг)

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Справођење
Прашина	аерозагађење (суспендоване чврсте честице)	на и у близини градилишта, у непосредној близини стамбених објеката, дуж свих транспортних и манипулативних површина грађевинске механизације	инспекција и осматрање	ненајављене инспекције у току испоруке материјала и изградње,	обезбедити да радови буду у складу са захтевима очувања безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	Извођачев надзор (мониторинг)
Вибрације	ограничено време деловања	градилиште	надзирање	ненајављене инспекције у току рада и по пријави	обезбедити да радови буду у складу са захтевима очувања безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	Извођачев надзор

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Спровођење
Поремећај саобраћаја током грађевинске активности	постојање плана управљања саобраћајем; шема саобраћаја	на и у близини градилишта	инспекција, надгледање	пре почетка радова; једном недељно и то у вршним и мирним периодима	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	Извођачев надзор
Смањен приступ активностима у појасу пута	обезбеђен алтернативни приступ	градилиште	надгледање	насумичне провере најмање једном недељно током грађевинских активности	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	Извођачев надзор

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Справођење
Безбедност возила и пешака где нема грађевинске активности	видљивост и прилагођеност	на и у близини градилишта, на локацијама у близини насеља предвидети постављање заштитних ограда, пешачких прелаза и пролаза	опсервација	насумичне провере најмање једном недељно у вечерњим сатима	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	Извођачев надзор
Загађење воде и земљишта услед неправилног складиштења, управљања и коришћења материјала	квалитет воде и земљишта (суспендоване чврсте честице, уља, pH вредности, проводљивост)	на реци Топлици и реци Косаници, низводно од места укрштања са државним путем Iб реда бр. 21	ненејављено узорковање, анализа у акредитованој лабораторији са потребном опремом	најмање три пута током трајања пројекта, мониторинг треба да се уради пре изградње (или на референтној тачки узводно од градилишта за време) и после радова на рехабилитацији.	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја, обезбедити правилно одлагање уклоњеног материјала и одржавање максималног нивоа комуналне хигијене	Извођач радова (мониторинг)

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Справођење
Потенцијално загађење воде и земљишта након уградње сепарационих система за пречишћавање атмосферских отпадних вода са површине коловоза и њиховим неправилним управљањем и одржавањем	квалитет воде и земљишта (суспендоване чврсте честице, уља, pH вредности, проводљивост	низводно од места укрштања водотокова са државним путем Iб реда бр. 21 и места испуштања отпадних вода након третмана пречишћавања у сепараторима који се налазе на следећим стационаркама: km 240+381 Суводолски поток, km 241+541 река Бацка, km 253+361 река Топлица, km 258+441 река Косаница, km 260+301 поток Војнички и km 261+861 река Косаница); - на земљишту у близини државног пута Iб реда бр. 21, у путном појасу	анализа у акредитованој лабораторији са потребном опремом	мониторинг вода треба урадити после завршеног Проекта након шест месеци што би била и својеврсна провера функционисања сепарационих система за пречишћавање а будућа мерења квалитета воде обављати једном годишње; мониторинг земљишта, након обављених мерења на крају Проекта (појачаног одржавања на државном путу Iб реда бр. 21), треба обавити после 5 година.	праћење ових параметра је у складу са захтевима безбедности, здравља и очувања животне средине; На овим местима ће бити постављени сепарациони системи који треба да обезбеде да се спречи било какво загађивање водотокова са површине коловоза током будуће експлоатације предметног државног пута Iб реда бр. 21, а у складу са Условима Завода за заштиту природе Србије, који предвиђају овакву меру заштите водотокова.	ЈППС (мониторинг)

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Справођење
Потенцијално уништавање вегетације кретањем механизације	вегетација уз трасу пута	дуж целог пута	надзор	насумичне провере најмање једном недељно током грађевинских активности	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја; Предузети све мере предострожности како би се дрвореди у насељу или појединачна стабла уз трасу пута максимално заштитила од могућег оштећења. Извођачеве објекте свести на минимум и оградити их адекватном заштитном оградом, како би се смањило непотребно рашчишћавање вегетације.	Извођачев надзор

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Справођење
Непокретно културно добро	Археолошко налазиште	У зони постојећих непокретних културних добара (~ km 241+780- ~ km 242+000) као и ван зоне постојећих културних добара где су предвиђени земљани радови (~ km 259+600, ~ km 246+800 - ~ km 252+000).	Стални археолошки надзор	Током извођења радова	Очување постојећих непокретних културних добара, могућност проналажења новог археолошког налазишта	Извођачев надзор, Археолошки надзор

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Спровођење
Безбедност радника	заштитна опрема; организација обилазног саобраћаја	градилиште	инспекција	ненајављене инспекције у току рада	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	Извођачев надзор
РАД	Одржавање					
Штетни утицај буке на раднике и суседно становништво	нивои буке	градилиште; најближе куће	детектор нивоа буке са одговарајућим софтвером	ненајављене инспекције у току активности одржавања и по пријави	Обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	ЈП "Путеви Србије"

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Спровођење
Вибрације	ограничено време активности	градилиште	надзирање	ненајављене инспекције у току активности одржавања и по пријави	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	ЈП "Путеви Србије"
Безбедност радника	заштитна опрема; организација обилазног саобраћаја	градилиште	инспекција	ненајављене инспекције у току активности одржавања и по пријави	обезбедити да радови буду у складу са захтевима безбедности, здравља и животне средине, као и што мање ометање саобраћаја	ЈП "Путеви Србије"
РАД						
Повећана брзина возила	стање саобраћајних знакова; брзина возила	деоница пута обухваћена пројектом	визуелна опсервација; детектори брзине	током активности одржавања; ненајављено	обезбедити безбедан и економичан проток саобраћаја	Извођач радова на одржавању; саобраћајна полиција

Фаза	Који параметар треба пратити?	Где се врши праћење параметара?	Како треба да се прати параметар? Врста опреме за мониторинг	Када треба да се прати параметар?(учесталост мерења или континуирано)	Зашто параметар треба пратити (опционо - по избору)?	Институционална одговорност
						Спровођење
Ерозија, одрон и опасне ситуације	стање знакова опасности	деоница пута обухваћена пројектом	визуелна опсервација	током активности одржавања	обезбедити безбедан и економичан проток саобраћаја	Извођач радова на одржавању, праћење утицаја (мониторинг)

Предложени модел - допунски подаци које треба укључити у планове мониторинга:

1. Опште		
Да ли пројекат усклађен са свим захтевима (узимајући у обзир усвојене акционе планове, изузећа или одступања)?	Да ☐ Не ☐	Ако не, молимо да пружите информације о неусаглашености:
Да ли је пројекат усклађен са свим важећим еколошким и социјалним законима и прописима?	Да ☐ Не ☐	Ако не, молимо да пружите информације о неусаглашености:
Да ли је било несрећа или инцидената који су изазвали штету по животну средину, довели до повреда или смртних случајева, утицали на раднике, локалну заједницу или културна добра. Да ли је фирма позивана на одговорност?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо описите, укључујући мере за отклањање штете и спречавање понављања:
Да ли је предузеће материјално угрожено евентуалним изменама закона и регулатива (Закон о раду, животној средини, социјалној заштити, безбедности и здрављу на раду)?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо описите:
Колико пута је вршена инспекција од стране надлежних органа из области животне средине?	Број:	Молимо да наведете детаље њихових посета, укључујући број и врсту евентуалних прекршаја:
Колико пута је вршена инспекција од стране надлежних органа из области животне средине?	Број:	Молимо да наведете детаље њихових посета, укључујући број и врсту евентуалних прекршаја:
Колико пута је вршена инспекција од стране надлежних органа из области животне средине?	Број:	Молимо да наведете детаље њихових посета, укључујући број и врсту евентуалних прекршаја:
Да ли су након инспекција прописани пенали, казне и/или корективне мере?	Да ☐ Не ☐	Ако јесу, молимо објасните, укључујући и статус спровођења корективних мера:
Да ли је компанија ангажовала подизвођаче на радовима везаним за пројекат?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо наведите за које врсте послана и како је компанија пратила усклађеност рада подизвођача са акционим планом животне средине и социјалним акционим планом:
Да ли су неки од горе наведених прекршаја били одговорност подизвођача?	Да ☐ Не ☐	Ако јесу, молимо наведите детаље, укључујући како ће компанија да обезбеди спровођење корективних мера од стране Подизвођача?
Да ли су неки од радова спровођени у смањеном обиму, да ли су повремено обустављани или потпуно прекинути због	Да ☐	Ако јесу, молимо објасните:

заштите животне средине, здравља, безбедности или законских прописа?	☒ Не ☐	
Молимо да наведете програме, иницијативе или субпројекте које спроводи Компанија у циљу побољшања рада и система управљања у области социолошких аспеката и очувања животне средине:		
Молимо да наведете ниво расхода главних и оперативних трошкова и да ли се они односе на потребе акционог плана животне средине и социолошких утицаја или неке друге иницијативе:		

2. Статус акционог план животне средине и социолошких утицаја

Молимо да пружите информације о статусу сваке ставке у оквиру Акционог плана животне средине и социолошких утицаја. Ако је план ажуриран током периода извештавања, молимо приложити копију новог плана.

3. Подаци мониторинга животне средине				
Молимо да пружите информације о имену и контакт детаљима вашег менаџера животне средине:				
Параметар ²	Вредност ³	Јединица	Статус усклађености ⁴	Коментари ⁵
Отпадне воде				
Укупна количина отпадне воде				
Биохемијска потрошња кисеоника (БПК)				
Хемијска потрошња кисеоника				
Суспендоване честице				
Фосфор				
Нитрати				
Тешки метали				
(Други)				
Емисије у ваздух				
Сумпордиоксид SO ₂				

¹ Молимо вас да обезбедите резултате мониторинга животне средине спроведене од стране Компаније или њених консултаната. Ако већ имате све тражене податке доступне у другом формату (облику), онда они могу да се користе.

² Није нужно применити све параметре. Молимо вас да попуните оне редове који су најрелевантнији за сектор индустрије. Додатни параметри могу да се додају ако је неопходно.

³ Молимо Вас да проверите да ли су јединице мерења јасно наведене.

⁴ Молимо Вас за извештај о усклађености према стандардима за овај пројекат (обично локални, ЕУ и/или Светска Банка).

⁵ Поред свих других коментара, молимо Вас да наведете да ли пријављена мерења важе за све или само неке процесе.

3. Подаци мониторинга животне средине				
Молимо да пружите информације о имену и контакт детаљима вашег менаџера животне средине:				
Параметар ²	Вредност ³	Јединица	Статус усклађености ⁴	Коментари ⁵
Оксиди азота NO _x				
микрочестице				
Угљендиоксид CO ₂				
Метан CH ₄				
Азот субоксид N ₂ O				
Хидрофлуорокарбони HFCs				
Флуорокарбони PFCs				
Сумпорхекссафлуорид SF ₆				
(Други)				
Други параметри				
Бука				
(Други)				
Чврст отпад				
Молимо вас да наведете врсту и количину чврстог отпада генерисаног због извођења Пројекта. Наведите ако је нека врста отпада опасна. Наведите шта од отпада може поново да се користи или рециклира, као и начин одлагања.				

4. Коришћење ресурса и добијени производи

Параметар	Вредност	Јединица мере	Коментари ⁶
Употребљена горива			
Уље			
Бензин			
Камени угљ			
Лигнит			
Електроенергетски систем			
Топлотна енергија			
Потрошene сировине			
Сировина 1			
Сировина 2			
Добијени производи			
Производ 1			
Производ 2			

5. Управљање људским ресурсима

Молимо да пружите информације о имену и контакт детаљима вашег менаџера људским ресурсима:			
	Укупно	Новозапослени у овом извештајном периоду	Отпуштени у овом извештајном периоду
Број непосредно запослених:			
Број ангажованих радника под уговором:			
Да ли је током периода извештавања спроведена колективна редундација?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, објасните план редундације, разлоге за спровођење, планирани број радника и како су одабрани, спроведена саветовања и мере за ублажавање ефеката редундације:	

⁶Поред свих других коментара, молимо Вас да наведете да ли пријављене мере важе за све или само неке од процеса. Наведите неке параметре квалитета горива (нпр. октанска вредност)

Да ли постоје планови редундације радне снаге за следећу годину?	Да ☐ Не ☐	Ако постоји, представити план редундације, укључујући разлоге за отпуштање вишкова, број радника који је обухваћен и начин на који су одабрани:
Да ли је током периода извештавања било неких промена у радничком синдикату Компаније?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо објасните детаљно и наведите однос према радничком синдикату:
Ако синдикат не постоји, да ли има др. представника радника?	Да ☐ Не ☐	Ако има, молимо објасните њихово учешће током периода извештавања:
Да ли је било промена у колективном уговору?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, молимо описите детаљно:
Да ли је током периода извештавања неко од запослених поднео било какву притужбу?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, наведите тачан бројподнетих жалби, засебно за сваки пол, као и предмете ових жалби и објасните на који начин се Компанија бавила овим проблемом:
Да ли је неко од запослених пријавио случај узнемирања или насиљног понашања током периода извештавања?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, наведите тачан бројподнетих жалби, засебно за сваки пол, као и предмете ових жалби и објасните на који начин се Компанија бавила овим проблемом:
Да ли је било штрајкова и других колективних спорова који се односе на рад и услове рада у Компанији, током извјештајног периода?	Да ☐ Не ☐	Ако јесу, навести разлоге и природу ових спорова и објасните на који начин их је Компанија решавала:
Да ли су током периода извештавањавођени судски поступци у вези са условима рада?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, наведите спорна питања и њихов исход:
Да ли је током извјештајног периода било промена у следећим областима: • Репрезентативни синдикат, • Колективни уговор, • Недискриминација једнакомогућности за све,	Да ☐ Не ☐ и	Ако јесте, наведите детаље, укључујући и нове иницијативе ако постоје:

<ul style="list-style-type: none"> • Једнака зарада за једнак рад, • Родна равноправност, • Малтретирање и узнемирања, укључујући и сексуално узнемирања, • Запошљавање лица испод 18 година старости, • Зарада (висина плате, редовни и прековремени рад), • Прековремени рад, • Радновреме, • Баланс између посла и приватног живота, • Жалбени механизам за раднике, • Здравље и безбедност. 		
---	--	--

6. Подаци о заштити здравља и безбедности на раду

Молимо да пружите информације о имену и контакт детаљима вашег менаџера заштите здравља и безбедности на раду:					
	Непосредно запослени:	Радници на уговор:		Непосредно запослени:	Радници на уговор:
Количина посла, који у периоду извештавања, просечан радник обави за сат времена:			Број смртних случајева ⁷ :		
Буџет који је потрошен на безбедност и здравље на раду (укупан износ и валута):			Број повреда које су узроковале одсуство са посла:		
Обука из безбедности и здрављу на раду која је спроведена у овом периоду (по особи или данима):			Број инцидената који је довео до временског заостатка у обављању посла (укључујући и транспорт) ⁸ :		

⁷Ако то већ нисте урадили, молимо Вас да се обезбеди посебан извештај са детаљима о околностима под којима је дошло до смрти.

⁸Неспособност за рад у трајању од најмање једног целог радног дана након несреће или болести.

Број изгубљених радних дана ⁹ услед инцидената:			Број случајева професионалног оболења:		
Број дана на боловању:					
Узроци инцидента (падови, велика оптерећења, ударци предметима, струјни удар итд):					
Молимо Вас да наведете детаље о свим смртним случајевима или већим инцидентима који нису претходно пријављени Банкама, укључујући и укупне накнаде исплаћене због повреде на раду или болести (износ и валута):					
Молимо Вас да укратко представите обуку у превенцији и реаговању у хитним ситуацијама, коју су запослени прошли у току периода извештавања:					
Молимо Вас да укратко представите вежбе реаговања у хитним ситуацијама које су спроведене у току периода извештавања:					

7. Заинтересоване стране

Молимо да пружите информације о имени и контакт детаљима вашег менаџера за односе са јавношћу:	
Молимо вас да пружите информације о спровођењу План укључивања заинтересованих страна и представите односе који су успостављени са њима током периода извештавања, укључујући: <ul style="list-style-type: none"> - Састанци или друге иницијативе спроведене током периода извештавања, путем којих се врши повезивање са јавношћу или јавним организацијама; - Информације које су добиле заинтересоване стране у току периода извештавања, а тичу се заштите животне средине, социјалних и безбедносних питања; - покривеност у медијима; - сарадња са удружењима грађана, посебно из области очувања животне средине. 	
Молимо описите било какве промене у Плану укључивања заинтересованих страна: <p>Током периода извештавања, колико жалби или притужби је добијено на Пројекат, од стране јавних или цивилних организација? Молимо Вас да их разврстате по групама којима припадају заинтересоване стране. Укратко представите проблеме који се спомињу у жалбама и притужбама и како су они решени:</p>	

⁹Изгубљени радни дани су број радних дана након повреде или оболења, током којих је запослени био ван посла или је имао ограничено радне активности због професионалног оболења или болести.

8. Акциони План Расељавања са Статусом и Извештавањем

Постојеће заузимање земљишта

Молимо Вас да током периода извештавања поднесете извештај о примени Акционог плана расељавања, користећи показатеље праћења који су наведени у плану и попуните табелу. Молимо вас да дате резултате било ког другог плана мониторинга и додатне информације, уколико мислите да је корисно.

Да ли је свим угроженим лицима извршена потпуна компензација због физичког измештања и да ли је услед Проекта дошло до економских губитака?	Да ☐ Не ☐	Ако није, наведите колико је још остало неизмирених исплате за компензацију (у смислу броја и процената корисника и износом за плаћање) и наведите када ће се извршити ове исплате:
Да ли је заузимање земљишта имало неке додатне, непредвиђене утицаје на основне животне потребе и стандард угроженог становништва, а да то није предвиђено акционим планом расељавања?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, квантитативно их одредите и наведите које су мере предузете како би се минимизирао или ублажио њихов утицај. Ако није, наведите како су праћени потенцијални утицаји на основне животне потребе становништва.
Да ли су уочене неке угрожене групе?	Да ☐ Не ☐	Ако јесу, наведите те групе и опишите додатне мере које су предузете како би се смањио негативан утицај на њих.
Уколико је могуће, да ли су све транзитне накнаде плаћене?	Да ☐ Не ☐	Ако нису, наведите колико је још остало неизмирених исплате (у смислу броја и процената корисника и износом за плаћање) и наведите када ће се извршити ове исплате:
Да ли је свим угроженим лицима пружена правна подршка?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, наведите колико особа је искористило правну помоћ.

Да ли су решени преостали приговори о полагању права на земљиште и ресурсе?	Да ☐ Не ☐ Није применљиво ☐	Ако нису, навести колико је још остало приговора и када се очекује њихово решавање.
Да ли је било жалби и тужби у вези новог заузимања земљишта?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, наведите колико и сажето представите њихов садржај.
Да ли је Компанија редовно извештавала угрожено становништво о оствареном напретку у спровођењу акционог плана расељавања?	Да ☐ Не ☐	Ако јесте, навести колико састанака је одржано и колико учесника је њима присуствовало.
Ново заузимање земљишта Ако је у периоду извештавања дошло до новог заузимања земљишта, молимо Вас да обезбедите документа у вези земљишних трансакција. Приложите нов или ревидовани Акциони план пресељавања који се односи на ново заузимање земљишта, са описаним мерама ублажавања, компензације, постигнутих договора итд. и обезбедите табеларни приказ са листом угроженог становништва и статусом компензације.		
Да ли су нека лица била физички расељена?	Да ☐ Не ☐	Ако јесту, колико њих је расељено?
Да ли су нека лица били економски угрожена?	Да ☐ Не ☐	Ако јесту, колико њих?
Да ли је влада помогла пресељења?	Да ☐ Не ☐	
9. Сарадња са заједницом и Развој Молимо Вас да наведете да ли је током периода извештавања фирма спровела социјалне иницијативе или иницијативе за развој заједнице, као и одговарајуће трошкове ако постоје:		

Прилог III

Законодавство

ГЛАВНИ СРПСКИ ЗАКОНИ:

Најзначајнији закони и прописи тренутно на снази у Републици Србији који су релевантни за заштиту животне средине у току планирања, пројектовања, изградње и функционисање овог пројекта су наведени у наставку:

- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/09, 81/09, 64/10 –УС, 24/11, 121/12, 42/13 –УС, 50/13 –УС, 98/13 –УС, 132/14 и 145/14);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09 88/10, 91/10 и 14/16);
- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др.закон и 72/09 - др. Закон, 43/2011-одлука УС и 14/16);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 36/09);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр.135/04 и 88/10);
- Закон о управљању отпадом (Сл. Гласник РС бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о заштити од букеу животној средини(Сл. Гласник РС бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о водама („Сл. гласник РС” бр. 30/10, 93/12, 101/2016-9);
- Закон о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12 И 89/15);
- Закон о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 36/09, 10/13);
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. Гласник РС” 101/05и 91/15).
- Закон о јавним путевима („Сл. Гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/2013)

Прописи формирани на основу горе наведених Закона:

- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл.гласник РС” бр. 114/08)
- Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС” бр. 69/05);
- Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС” бр. 69/05);
- Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС” бр. 69/05);

- Правилник о раду Техничког комитета за студије о процени утицаја („Службени гласник РС”, бр 69/05);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС” бр. 75/10);
- Уредба о категоризацији водотока („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС” бр. 24/14);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС” бр. 50/12);

Други релевантни законски акти Републике Србије:

- Стратегија за примену Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине – Архуска конвенција („Сл.гласник РС” бр. 103/11)

Прилог IV

Укључивање заинтересованих страна и извештавање са јавних консултација

Идентификација заинтересованих страна

Заинтересоване стране могу да буду дефинисане као људи и организације који могу да утичу, да буду погођени, или сами мисле да су погођени одлуком или активношћу. На овом Пројекту, заинтересоване стране могу да се сврстају у следеће основне групе:

Потенцијално погођене стране:

- Запослени у ЈППС и Извођачи;
- Представници компанија које послују у зони непосредно уз Пројекат;
- Становници насеља у зони утицаја Пројекта;
- Законски регулисани надлежни органи на локалном или регионалном нивоу, као што су: Локални земљопоседници и закупци; и Потенцијално погођена индустрија и предузећа.

Друге заинтересоване стране:

- Јавност;
- Друге компаније које послују у Националној Мрежи;
- Невладине организације.

Познато је да, како се пројекат развија, више заинтересованих може бити идентификовано и ангажовано. У том смислу, када се једном идентификује, свака заинтересована страна ће се окарактерисати у смислу њених интереса, проблема и захтева и биће укључена у ову листу.

Резултати јавне расправе о Плану управљања животном средином

1. ИСТОРИЈАТ

Јавна расправа биће одржана у будућем периоду

2. ИЗВЕШТАЈ О ЈАВНОЈ РАСПРАВИ

.....

Државни пут I Б реда, бр. 21, Деоница: Белољин - Куршумлија - Рударе
454-870, План управљања животном средином

3. ЛИСТА УЧЕСНИКА

Државни пут I Б реда, бр. 21, Деоница: Белољин - Куршумлија - Рударе
454-870, План управљања животном средином

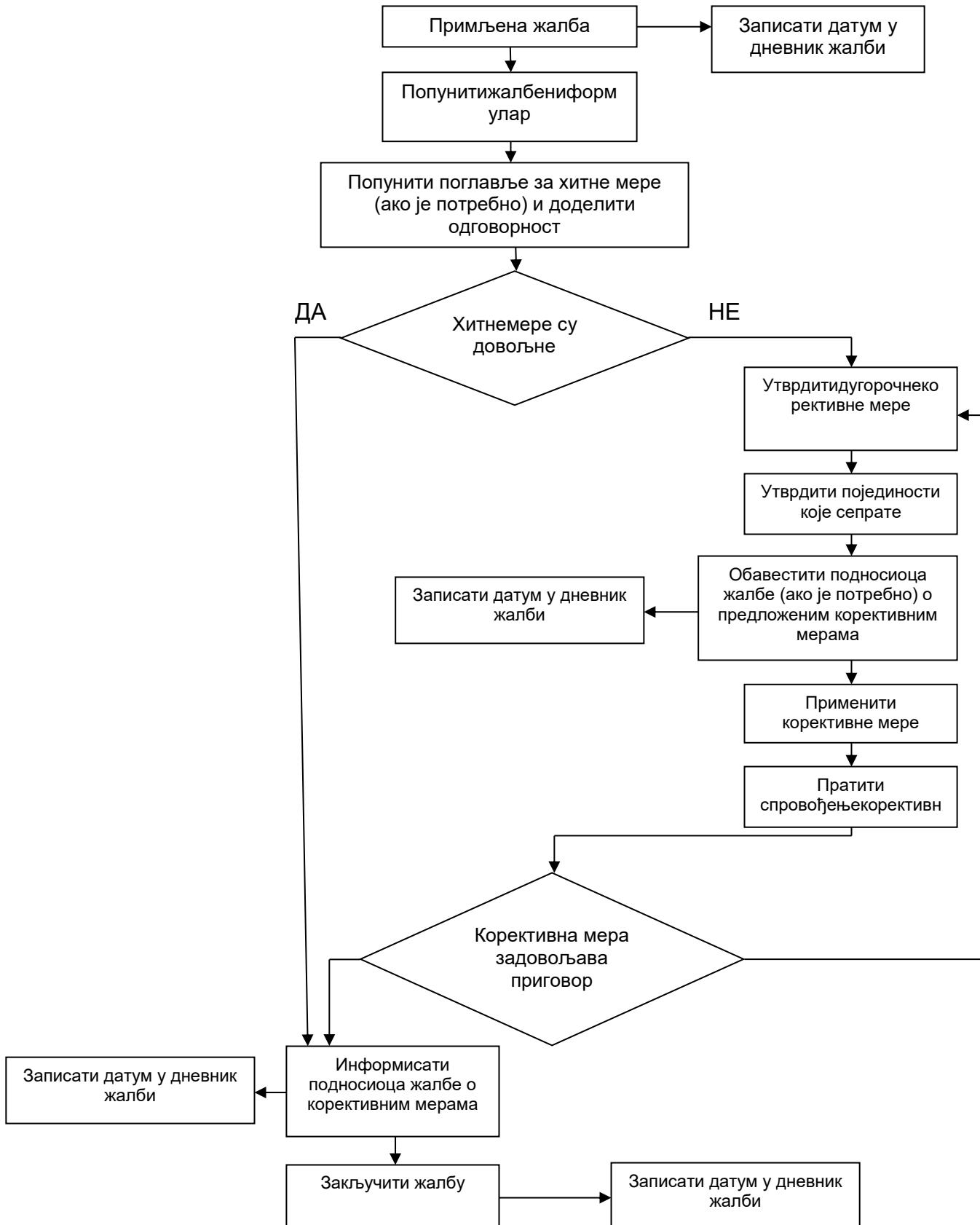
4. ДОКУМЕНТАЦИЈА

Прилог V

Жалбени механизам

Жалбени механизам и облик

Дијаграм тока жалбеног поступка

Жалбе треба решити у року од 15 радних дана.

Деловодни број жалбе:			
Контакт подаци	Име и презиме:		
	Адреса:		
	Телефон:		
	е - пошта:		
Како желите да будете контактирали? Молимо Вас да означите	Поштом	Телефоном	е - поштом
Име и информације о идентитету (из личне карте).			
Детаљи ваше жалбе. Молимо вас да опишете проблеме, коме су се дрогодили, када, где и колико пута, као релевантне			
Која је ваша препорука за разрешење жалбе?			
Како да предате овај образац надлежном лицу	Поштом:		
	На руке: молимо донесите овај формулар на адресу:		
	е- поштом: Пошаљите своју жалбу, предложено решење и контакт податке на е - пошту:		
Потпис		Датум	

Прилог VI

Решења надлежних институција

Република Србија
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
03 Број: 020-749/3
Датум: 21.04.2017.
Нови Београд, Др Ивана Рибара бр. 91
Тел: +381 11/2093-802; 2093-803
Факс: + 381 11/2093-867

Јавно предузеће "Путеви Србије"
број 953-6070 / 14-1
датум 24.04.2017.
БЕОГРАД, Булевар краља Александра бр. 282

Завод за заштиту природе Србије, на основу члана 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010- исправка и 14/2016) и члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/1997 и 31/2001 и „Службени гласник РС“, бр. 30/2010), поступајући по захтеву Јавног предузећа „Путеви Србије“ из Београда за издавање услова заштите природе за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Белојин – Куршумлија - Рударе, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Део предметног подручја (деоница Висока – Рударе) на коме се врши појачано одржавање пута налази се у еколошки значајном подручју „Радан“ (бр. 89) које је саставни део еколошке мреже Републике Србије. Сходно томе, издају се услови заштите природе:
  - 1) Пројектно-техничку документацију за Појачано одржавања деонице државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Белојин – Куршумлија - Рударе, урадити уз поштовање законске и техничке регулативе, а у складу са просторно-планском документацијом.
  - 2) На основу анализе постојећег стања и недостатака путног правца утврдити појачано одржавање кроз одговарајуће нивое и то: пресвлачење (појачање) коловоза, обнову коловозне конструкције и обнову пута (коловоз и пратећи елементи коловоза) у границама постојећег путног земљишта.
  - 3) Пројекат појачаног одржавања путног појаса треба да обезбеди сигурност саобраћаја (видљивост, стабилност терена на путном правцу, итд.), угодну вожњу (оптичко усмеравање возача, призор, итд.), функционалност (одржавање окружења пута, итд.) и минимално оштећење околног простора (спречавање ширење утицаја пута на околину).
  - 4) Саставни део предметног Пројеката треба да буде и део који се односи на организацију радилишта, при чему је неопходно дефинисати и обезбедити:
    - да се привремене локације за складиштење грађевинског и другог материјала и опреме, не могу лоцирати у границама еколошки значајног подручја, односно на делу деонице од Високе до Рудара, у простору са високом вегетацијом и у плавним зонама река Косанице, Топлице и других водотока;
    - привремене или трајне локације (постојеће уређене комуналне објекте/депоније) за одлагање и депоновање шуга и другог отпада укључујући и комунални настао у току извођења радова;
    - да се након завршетка предметних радова све површине које су на било који начин деградирале грађевинским и другим радовима, што пре санирају.

- 5) При извођењу радова строго се придржавати трасе и коридора пута како се при манипулацији возилма и машинама не би оставиле последице на шири простор. Такође, користити постојећу путну мрежу без изградње нових путева, у циљу спречавања фрагментације простора и постојећих станишта.
- 6) Током извођења предметних радова предузети све мере предострожности како би се дрвореди у насељу или појединачна стабла уз трасу деонице пута максимално заштитила и сачувала од могућег оштећења, као што је ломљење грана и скидање коре са дебла при кретању механизације, или на било који други начин нарушила њихова битна својства.
- 7) Пројектом предвидети таложнике и сепараторе масти и уља за воде које настају спирањем са коловоза, посебно на траси пута дуж река, нарочито Косанице и Јабланице, у циљу њихове заштите од загађења.
- 8) У циљу очувања река Косанице и Јабланице дуж чијег тока је деоница пута која на појединим местима и прелази преко траса водотока, Пројектом је неопходно предвидети:
  - да се у току извођења радова максимално очува обалски појас река, односно забрани уништавање приобалне вегетације, нарушување дивљих врста и њихових станишта;
  - да се забрани одлагање/депоновање било каквог отпада, посебно грађевинског у обалском појасу и самом кориту река;
  - да се строго води рачуна да у зони моста, преласка пута преко водотока у току извођења радова грађевински материјал не пада у корито реке Косанице и Јабланице.
- 9) Уколико је неопходно уређење у зони прелаза пута (моста) преко водотока (Косанице, Јабланице...) предвидети употребу камена и других природних материјала, и у највећој могућој мери избећи бетонирање обала и корита водотока (спровести тзв. натурано уређење водотока) при чему је неопходно максимално очување самих корита, али и обала са постојећом вегетацијом.
- 10) Током извођења грађевинских радова (подизања асфалта,...) у непосредној близини стамбених објеката, планирати орошавање како би се спречило подизање прашине и негативан утицај на људе.
- 11) Није дозвољено сервисирање возила и машина дуж трасе и коридора пута. Уколико дође до хаваријског изливавања горива, уља/мазива и других штетних материја обавезна је санација површине и враћање у првобитно стање.
- 12) Није дозвољено извођење радова у току ноћних сати због могућег утицаја буке грађевинских машина.
- 13) Предузети мере заштите становништва од удеса. У том смислу потребно је предвидети постављање заштитних ограда и пешачких прелаза и пролаза на местима где је то најцелисходније, нарочито на локацијама у близини постојећих насеља.
- 14) Током извођења радова дуж целе трасе одржавати максимални ниво комуналног реда.
- 15) По изведенним предметним радовима неопходно је што пре уклонити сву механизацију и грађевински материјал, а уколико је дошло до нарушувања простора дуж трасе треба га санирати (култивисати терен, односно успоставити биљни покривач уз одговарајуће врсте које су биолошки постојане у датим климатским условима.

2. Ово решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

3. За све друге радове на предметном подручју носилац активности дужан је да поднесе Заводу за заштиту природе Србије нов захтев за издавање услова заштите природе.
4. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
5. Такса за издавање овог Решења у износу од 30.000,00 динара је одређена у складу са чланом 2. став 5. тачка 1. Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите („Службени гласник РС“, бр. 73/2011, 106/2013). Подносилац захтева је дужан да наведену таксу уплати у корист рачуна Завода у року од 5 дана од дана достављања предрачуна.

O б р а з л о ж е н ѡ

Јавно предузеће „Путеви Србије“ из Београда, Булевар Краља Александра бр. 282, Поштански фах 17, 11050 Београд обратило се Заводу захтевом II бр. 953-6010 од 24.03.2017. године за издавање услова заштите природе за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Белољин – Куршумлија - Рударе.

На основу достављеног захтева и пратеће документације подносиоца захтева, утврђено је да је Пројекат појачаног одржавања деонице пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Белољин – Куршумлија – Рударе саставни део Пројекта рехабилитације путева и унапређења безбедности саобраћаја на мрежи државних путева, који је подршка међународних финансијских институција Националном програму рехабилитације државних путева Републике Србије.

Први циљ је израда техничке документације у виду Главног пројекта појачаног одржавања којим се обезбеђује повећање употребне вредности и трајности пута, унапређење безбедности саобраћаја, укључења захтева локалне заједнице и поштовање захтева заштите животне средине у максималној могућој мери у датим условима просторног ограничења и ограничења која призилазе из из врсте дозвољених грађевинских и саобраћајних интервенција.

Почетак деонице је раскрсница државног пута IБ реда бр. 35 и бр. 38 у месту Белољин (раскрсница за Блаце), а крај деонице је 50 m од раскрснице за Пролом бању, код НИС-ове пумпе.

Врста радова која се планира углавном обухвата радове ојачања постојеће коловозне конструкције, у постојећим габаритима коловозне конструкције са постојећим и санираним системом одводњавања уз пројектовање свих елемената који продужавају трајност радова и унапређују систем безбедности саобраћаја.

Увидом у Централни регистар заштићених добара, документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе из диспозитива овог решења.

Део предметног подручја (деоница од Високе до Рудара) налази се у границама еколошки значајног подручја „Радан“) које је саставни део еколошке мреже Републике Србије, („Службени гласник РС“, бр. 102/2010). Еколошком мрежом на овом простору обухваћено је Одабрано подручје за дневне лептире – РВА (Prime Butterfly Area) под називом „Радан“.

Законски основ за доношење решења:

Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010- исправка и 14/2016); Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010).

Планирани радови на изради техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Белољин – Куршумлија - Рударе могу се реализовати под условима дефинисаним овим решењем, јер је процењено да неће угрозити основне природне вредности подручја.

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Подносилац захтева је ослобођен од плаћања таксе у складу са чланом 18. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003, 61/2005, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 93/2012 и 45/2015).

Упутство о правном средству: Против овог Решења може се изјавити жалба министарству надлежном за послове заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје Заводу за заштиту природе Србије.

ДИРЕКТОР

Александар Драгишић

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- Архива x 2

AA

Република Србија

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ НИШ

Ниш, Добрчика 2, тел. 018/523-414, факс 018/523-412
E-mail: kontakt@zzsknis.rs
Број: 1125/2

Датум: 15.09.2017. год.

Документ № 05 - 6005 / 17-1

Датум 05-10-2017

Место: Булевар краља Александра бр. 282

Завод за заштиту споменика културе Ниш, на основу члана 104 Закона о културним добрима (Службени гласник РС бр. 71/94) и чл. 125, 131, 196, 197, 198, 199, 200 и 201 "Закона о општем управном поступку" (Сл. лист СРЈ бр. 33/97, 31/01 и Сл. гласник 30/10) а у вези са чланом 99 и 27 Закона о културним добрима, решавајући по захтеву Јавног предузећа "Путеви Србије", са седиштем у Београду у Булевару краља Александра 282, доноси:

РЕШЕЊЕ
О утврђивању услова за предузимање мера техничке заштите
за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице
државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница
Белојин - Куршумлија - Рударе

I На предметној деоници државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Белојин - Куршумлија - Рударе налазе се следећа непокретна културна добра:

1. Плочник код Прокупља – археолошко налазиште. Утврђено је за н.к.д. Одлуком Владе РС бр. 05-633-2767/2012 од 10. маја 2012. године
2. Маркова црква – касноантичка базилика код Кастрата у Куршумлији – споменик културе. Утврђено је за н.к.д. на основу решења о заштити Републичког завода за заштиту и научно проучавање споменика културе РС бр. 2056/48 од 11. новембра 1948. године.

II Мере техничке заштите – израда техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Белојин - Куршумлија - Рударе, може се предузети под следећим условима:

- На простору непокретних културних добара нису дозвољени радови којима би дошло до угрожавања непокретних културних добара – остатака архитектуре и/или простора археолошких налазишта;
- Инвеститор је дужан да обезбеди стални археолошки надзор приликом обављања радова на траси предметне деонице у зонама непокретних културних добара;
- Уколико пројекат обухвата и земљане радове на ископу на самој траси пута или његовом проширењу, ван зона непокретних културних добара, Инвеститор је у обавези да обезбеди стални археолошки надзор у току извођења земљаних радова на читавој траси предметне деонице пута;
- У случају да приликом земљаних радова открије до сада неевидентиран локалитет или његов део, инвеститор је дужан да одмах заустави радове и о томе без одлагања обавести Завода за заштиту споменика културе Ниш, обезбеди услове за археолошка истраживања, конзервацију и презентацију;

- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публиковање и презентацију истог.

III Подносилац захтева дужан је да изради пројекат у свему у складу са издатим условима из тачке I и II овог Решења.

IV Инвеститор је у обавези да по изради пројектне документације исту достави Заводу ради добијања сагласности да је урађена према прописаним условима. Један примерак пројектне документације се доставља за потребе Завода.

V Ово решење важи годину дана.

VI Жалба на решење не задржава извршење.

Образложење

Јавно предузеће "Путеви Србије", са седиштем у Београду у Булевару краља Александра 282, поднело је захтев 1125/1 од 14.09.2017. године за утврђивање услова за израду техничке документације пројекта Појачаног одржавања деонице државног пута IБ реда бр. 35 (стара ознака: магистрални пут М-25), деоница Мерошина – Прокупље.

Решавајући по захтеву, у току поступка је од стране Завода, као надлежног органа, утврђено је да су предметни радови планирани и на простору:

1. Археолошког налазишта Плочник код Прокупља, који је утврђен за н.к.д. Одлуком Владе РС бр. 05-633-2767/2012 од 10. маја 2012. Године
2. Споменика културе Маркова црква – касноантичка базилика код Кастрата у Куршумлији који је утврђен за н.к.д. на основу решења о заштити Републичког завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Р Србије бр. 2056/48 од 11. новембра 1948. Године.

У циљу заштите н.к.д. и археолошких налазишта Јавно предузеће "Путеви Србије" дужно је да поступи по мерама прописаним овим решењем.

Имајући у виду наведено као и одредбе Закона о културним добрима које прописују обавезу предузимања мера техничке заштите у циљу очувања непокретног културног добра, доношто је решење као у диспозитиву.

Чланом 104 став 3 "Закона о културним добрима" је прописано да жалба не задржава извршење решења.

ПРАВНИ ЛЕК: Против овог решења може се изјавити жалба Републичком заводу за заштиту споменика културе Београд у року од 15 дана од дана пријсма решења.

Жалба се непосредно предаје или шаље поштом доносиоцу овог решења.

Доставити:

- РЗСК
- Подносиоцу захтева
- Документацији Завода

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 011-00-349/2017-02
Датум: 31.10.2017.
Београд

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПУТ" СРБИЈА
Број: 055-21322/131
Датум: 06-11-2017
БЕОГРАД, Булевар краља Александра бр. 22

ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ БЕОГРАД

ул. Булевар Краља Александра 282
11000 Београд

Предмет: Допис у вези са захтевом за давање мишљења

Министарству заштите животне средине обратили се са захтевом за давање мишљења о потреби покретања процедуре у складу са Законом о процени утицаја животног окружења („Сл.гласник РС“, бр. 135/04, 36/09) за пројекат појачаног одржавања државног пута IБ реда бр. 35 деонице: Белојин – Куршумлија – Рударе, дужина 24.171 km, стационарска: km 237+881 – km 262+052, заведен под бројем 011-00-349/2017-02 од 23.10.2017 године.

У допису наводите да је предметни пројекат обухваћен и интегралним „Пројектом Рехабилитације путева и безбедности саобраћаја („Road Rehabilitation and Safety Project – RRSP“), који се финансира из међународног кредита. Пројекат подразумева грађевинско – путарске радове у оквиру трасе већ постојећег пута. Предметна деоница је у мрежи државних путева и представља део саобраћајне везе између граничног прелаза Ђердан и јужне Србије, као и Косова и Метохије.

Планирано је да се Главним пројектом за појачано одржавање путева обезбеди: повећање употребне вредности пута, трајност пута, побољшање безбедности саобраћаја, укључивање захтева локалне заједнице и усаглашеност са захтевима заштите животне средине у највећој могућој мери под датим условима просторног ограничења и ограничења који произилазе из типа дозвољених грађевинских и саобраћајних интервенција.

Сва решења приликом израде пројектне документације – Главни пројекат за појачано одржавање пута, морају бити у оквиру постојећег путног појаса (укупна ширина коловоза је 7,2 м), без експропријације нових површине земљишта. За рехабилитацију предметне саобраћајнице употребили би се уобичајени грађевински материјали за ову врсту радова (агрегат, цемент, бетонско гвожђе, итд.). Побољшање предметне деонице захтева коришћење енергетската, укључујући електричну енергију и течна горива. Радови ће обухватити постојећу коловозну конструкцију, у постојећем путном профилу, са постојећим и санираним системом одводњавања уз пројектовање свих елемената који продужавају трајност радова и унапређују систем безбедности саобраћаја.

Део предметне деонице (потез Висока – Рударе) налази се у еколошки значајном подручју „Радан“ (бр.89) које је саставни део еколошке мреже Републике Србије. Еколошком мрежом на овом простору обухваћено је Одабрано подручје за дневне лептире – ПБА (Prime Butterfly Area). Такође нема регистрованих рекреативних центара. У близини пројектне деонице налазе се следећа непокретна културна добра: 1. „Плочник“ код Прокупља – археолошки локалитет и 2. „Маркова црква“ касноантичка базилика код Кастрата у Куршумлији – споменик културе.

У току извођења радова неће се произвести никакви материјали који загађују животну средину и који би могли доспети у земљиште и подземне воде.

Грађевинске машине ће током радова производити буку повишеног нивоа али се тај утицај сматра привременим и неће представљати трајну сметњу за становништво у окружењу. Потенцијално загађење ваздуха ће се огледати у појави прашине током извођења радова и транспорта материјала као и кроз привремено загађење ваздуха услед рада мотора грађевинских машина

Уз Захтев је приложена и додатна документација:

- Закон о јавним путевима („Сл. гласник РС“ 101/2005), којим су дефинисане врсте радова, технички услови и начин извођења радова;
- Кратак опис пројекта;
- Решење о условима заштите природе бр. 020-749/3 од 21.04.2017. које је издао Завод за заштиту природе Србије;
- Решење бр. 1125/2 од 15.09.2017. које је издао Завод за заштиту споменика културе Ниш;
- Графички прилог - прегледна карта;

На осову увида у захтев обавештавамо вас о следећем:

- У складу са члановима 3. и 4. Закона о процени утицаја животну средину („Сл.гласник РС“, бр. 135/04, 36/09) предмет процене утицаја на животну средину су пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета који могу имати значајан утицај на животну средину, а притом су садржани у Уредби о утврђивању Листе пројектата за које је обавезна процена утицаја и Листе пројектата за које се може захтевати процесна утицаја на животну средину («Службени гласник РС», бр.114/08).
- Пројекат појачаног одржавања пута не представља предмет процене утицаја на животну средину и није сврстан у Листама пројектата из поменуте Уредбе, па сагласно томе *носилац пројекта није у обавези да отпочне процедуру процене утицаја на животну средину у складу са чланом 8. Закона о процени утицаја на животну средину.*
- Носилац пројекта је обавези да се приликом извођења радова на појачаном одржавању предметиса саобраћајнице у потпуности придржава услова и мера заштите животне средине из 1) Решења о условима заштите природе и заштите животне средине бр. 020-749/3 од 21.04.2017. године које је издао Завод за заштиту природе Србије, и 2) Решења са условима и мерама заштите непокретних културних добара бр. 1125/2 од 15.09.2017. године које је издао Завод за заштиту споменика културе у Нишу.

Доставити:

- Наслову
- Архиви